ԺԳ. ՏԱՐԻ 3571 (Ն. Տ.) 20 ՅՈՒՆՈՒԱՐ 1896 — 8 ՅՈՒՆՈՒԱՐ 1896 — 5 ՇԱԲԱԹ 1313 — ԵՐԿՈՒՇԱԲԹԻ

20 ՓԱՐԱ

ՆԱՄԱԿ ԿԱՄ ՈՐ ԵՒ ԻՆՉ ԳՐՈՒԹԻՒՆ ՊԷՏՔ Է ՈՒՂՂԵԼ,
ԱՌ ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
ԱՐԵՒԵԼՔ ՕՐԱԳՐԻ
Գալաթիա, Կ. Պոլիս

درجه غلطه آره‌وك غزه‌تسی اداره‌سی

Direction du journal AREVELK
Galata, CONSTANTINOPLE

ԱՐԵՒԵԼՔ
ՕՐԱԳԻՐ
Քաղաքական եւ Գրական

20 ՓԱՐԱ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Կ. Պոլսոյ համար Տարեկան դրամական արժէք	80
» » Վեցամսեայ » »	45
» » Եռամսեայ » »	40
Օտար երկիրներէ Տարեկան Ֆրանկ	56
» » Վեցամսեայ »	28
Ընտիր թուղթի վրայ մասնաւոր տպագր. Տարեկան Օսմ. Ոսկի	2
Դուռանաց թղթատարի ծախքը միօրինակ	Դուռս 80

Խմբագրութեանս ուղղուած համակ կամ այլ գրութիւն ետ չի տրուիր։

Les annonces sont reçues
AUX BUREAUX DU JOURNAL

Հեռեւեալ տան տպագրական մեքանաներով տպուած
Schiff, Srpek & Comp. à Vienne (Autriche)

ԸՆՏԱՆԵԿԱՆ ԳԱՆԶԱՆԱԿՆԵՐ

Կը լսենք թէ քանի մը բարեկեցիկ հայ ընտանիքներ կը խորհին՝ իրենց տուներուն մէջ Ազգ. Հիւանդանոցին յատուկ գանձանակ հաստատել,—գաղափար մը որ անցեալ տարի յայտնուած Ալեքսէլի մէջ, այս տարի առաջին անգամ գործադրուեցաւ դեռատի աղջկան մը կողմէ ու ծանուցուեցաւ։

Ուրախաւէտ է տեսնել, որ բարեգործելու ընդհանուր տրամադրութեան և սիրայօժար եղած նուիրատուութիւններուն մէջեւ, Հիւանդանոցի պատասպարեալները ոչ միայն չեն մոռցուիր, այլեւ անոնց ի նպաստ հասոյթի նոր աղբիւր մը ստեղծել կ'ուզուի։ Այդէն իսկ Ծնունդի այցելութիւններէ զերծ մնալու համար եղած դրամական նպաստները ուրիշ տարիներէ աւելի գումարի մը յանգած ըլլալ կ'երեւին։

Գրքի ու լրագրի առաքումներուն վրայ, որոնք անյուսալի կերպով բազմացան մէկ—երկու շաբաթուան մէջ, աւելնալով ընտանեկան գանձանակներուն հասոյթը, երկուքը մէկանց՝ 1896 տարւոյ առթիւ՝ Ամանորի հաճեստ նուէր մը պիտի կազմեն հասարակութեան կողմէ այդ մարդասիրական հաստատութեան ձօնուած։

Հարկ է սակայն մանրամասնել այս վերջինին գործադրման եղանակը, որպէսզի կանոնաւոր ու միօրինակ ձեւ մը տրուի անոր։

Այն ամէն ընտանիքները որոնք ինքնաբերաբար ուզեն գանձանակ հաստատել իրենց տան մէջ, Հոգաբարձութեան պէտք է դիմեն որ կնքուած գանձանակներ պիտի ունենայ իր տրամադրութեան ներքեւ և անոնցմէ պիտի յանձնէ։ Գանձանակ ըսելով, այս պարագային մէջ, չենք հասկնար այն պղնձեայ խոշոր տուփերը որոնք եկեղեցիներուն դուռները կը կախուին և բազմամարդ կեդրոններ շրջաբերութեան կը հանուին, այլ պզտիկ, սիրուն, նախշուն տուփեր, պէս մը գրեթէ, ընդունելութեան սրահի մը կահ կարասիներու ու զարդարանքներուն ներդաշնակութիւնը չխանգարող. չեն պակսիր մեր մէջ արուեստագէտներ որ յանձն առնեն անոնց պատրաստութիւնը։

Տուփը կամ գանձանակը ընտանիքի մը յանձնուելէն ետք, որոշեալ ժամանակ մը, առ առաւելն մինչեւ տարեգլուխ, պիտի պահուի, և յետոյ պիտի փրկարարուի Հոգաբարձութեան որ կնիքը քակելով ու պարունակութիւնը հաշուելով, պիտի ծանուցանէ լրագիրներուն միջոցաւ։

Կրնուակայէ՞ք ինչ գեղեցիկ անակնկալ մը պիտի պատճառեն Հիւանդանոցի դրասենեկին մէջ հաւաքուած այդ տուփերը, տասը, քսան, թերեւս աւելի իսկ, որոնց արդիւնքը կարեւոր գումարի մը հասնի և կաղանդի ու Ծնունդի առթիւ՝ գժբաղդ պատասպարեալներուն մասնաւոր ուրախանք մը ընծայելու ծառայէ։

Նուիրատուութեան այն հեշտ եղանակներէն է այս, ուր տուողը չի դժուարանար և ատացողն՝ ընդհակառակը։

Ընտանեկան համախմբումներու մէջ ընաւ խորթ չի պիտի երեւայ որ տան տիկինը կամ օրիորդը վայրկեան մը իր հիւրերուն ուշադրութիւնը հրաւիրէ Հիւանդանոցի տուփին վրայ որ կ'ընդունի ամենէն համեստ նուէրները։ Թղթախաղն իսկ,—քանի որ անհնար եղած է մեր բարքերէն վանել զայն,—կրնայ գտնել անուղղակէս օգտակար դառնալ, եթէ շահողներն յօժարին բաժին մը հանել։

Գործնականի մէջ կրնան ներկայանալ դեռ զանազան առիթներ՝ ուր տան մը այցելուն՝ առանց բնաւ ձանձրանալու, ինքնայօժար խորհի այդ պզտիկ տուփին վրայ։ Պէտք չէ, սխալ ըմբռնումով մը, հարուստ ընտանիքներուն միայն բաժին թողուլ այս հոգը, այնպէս մը կարծելով թէ որոշ գումարներ ձգուելու են հոն. ընդհակառակը, այս դրութեան հիմը պիտի ըլլայ տասը-քսան փարանոցներով գումար մը գոյացուցեալ։ Եթէ ունեւորը աւելի տուաւ, այդ իր գիտնալիք բանն է, բացառութիւն մը. բայց, ընդհանուր կերպով, նիւթական միջակ կարողութեան տէր ընտանիքներուն մէջ շատ դիւրաւ կրնայ մուտ գտնել այս սովորութիւն։ Եւ յետոյ, տեղը չէ՞ ըսելու որ այդ դասակարգեր, խանութպանը, արհեստաւորը, ամսականաւոր պաշտօնեան, վաճառականն, սեղանաւորին, կալուածատէրին հաւասար, և տեղ տեղ՝ անոնցմէ աւելի՝ ըուխ սիրտ մը կրնային ապացուցին այս վերջի օրերուն մէջ։ Օրինակները բազմաթիւ են, և յուզիչ։

Կը սպասենք Հիւանդանոցի Հոգաբարձութենէն, որ ընտանեկան գանձանակներու հաստատման գրութիւնը գործնական եղանակի մը վերածելու միջոցները խորհելով, հրապարակային հրաւէր մը ուղղէ։ Ցայտնուած տրամադրութիւններէն դատելով, շատ չանցած՝ տուփերը պիտի ուղուին և բաժնուին Պոլսոյ զանազան թաղերու հայ ընտանիքներուն կողմէ, մինչեւ Զատիկ կամ յառաջիկայ Ծնունդ լեցուն վերադարձուելու համար, և ազգ. մամուլը գոհունակութիւն պիտի ունենայ անոնց արդիւնքը հրատարակելու։ Հիւանդանոցի պիտճէին անակնկալ ծախքերուն դէմ՝ հասոյթի այս անակնկալ միջոցը յարմար ժամանակին հասած պիտի ըլլայ։

Տ.

ՏՕՆԵՐՈՒՆ ԱՒԱԳԸ

ԾՆՈՒՆԴ

Քրիստոնէական Եկեղեցւոյն ամենէն հին և ամենէն գլխաւոր տոներէն մին է՝ իւր Հիմնադրին ծնունդը։ Քրիստոնէութեան տօնն է Ծնունդը։ Կեանք մ'է որ կը պատապարուի Բեթղհեմի մսուրին մէջ։ Մսուրը առաջին օդակն է այն չղթային, որ իբր իրական յոյսցուցիչը բուն մարդկային կեանքի մը, պիտ' երկնայ մինչեւ Գողգոթայի բարձունքը։ Մոգերու այցելութենէն ի վեր ամէն օր հետաքրքրուեցաւ ա՛յդ կեանքին, որ լոյս եղաւ հիմակ։ Շատեր աշխարհի ամենէն թանկագին ընծաներով ողողուեցին զա՛յն մսուրին մէջ. առաջին երկրպագութիւնը, մարդկային սրտի է՛ն անկեղծ պաշտօնը, հո՛ն ընդունեց Նա. հովիւներ իրենց սրտի երդերը նուիրեցին Անոր. երկինքը զուարթութիւն կը կաթէր ամբողջ լուսաւորդ գիշերուան մէջ։

Խանձարուրը տիեզերք մը պատած էր իւր մէջ. շատեր զգացին զայն և անհանգիստ եղան։ Այս երեւոյթը Քրիստոսի խանձարուրին շուրջ մնաց Անոր բովանդակ կեանքին վրայ և կը տեւէ Անոր եկեղեցւոյն մէջ։ Ամէն ազգ, ամէն լեզու պիտի բաղխէր այս վէմին, որ Անկիւնաքարն եղաւ կրօնական աշխարհի ամենէն ընդարձակ շէնքին։ Կեանք մ'էր Նա կեանքի մը մէջ, որ փտած էր. Իւր ծնունդը սկիզբն եղաւ մարդկային նորոգութեան։

Աղքատիկ ծագումը ամենէն բարձր խորհրդածութիւններ կը ներշնչէ ամէն դիտող մարդի, և փառքը որ եռաւէն կուգայ կնիքն է այդ ծագումին։ Մսուրը և Խաչը ամբողջ մարդկութիւն մը կ'ընդգրկեն միակ անձի մը մէջ։ Բեթղհեմի մսուրը մեծ զոհն է Գողգոթային։ Փրկագործութեան պայմանն էր այդ։

Մեր եկեղեցին ութ ամբողջ օրերու մէջ կը ծանէ Քրիստոսի Ծնունդը։ Իւր երգերն ու շարականները ոչ միայն բերկրանքի արտայայտութիւն, այլ մանաւանդ երախտագիտական դրուագներ են։ Եւ Աւետարանը զոր գարերէ ի վեր կրկնեցին մեր նախնիք ու կը կրկնենք դեռ այսօր մեր եկեղեցւոյ, մեր տուներու մէջ, ամենէն խորհրդաւոր արձագանգն է Քրիստոսի գործերուն։

ԲԱԿ

ԱՂԹԱՄԱՐ

Վանքերը հաստատուած են ժողովրդեան բարեպաշտութիւնը վառ պահելու, եկեղեցւոյն հովիւներ պատրաստելու, ուսման կարօտ ժողովրդեան մէջ գրքերու հրատարակութեամբ միտքը մշակելու, աշակերտներ կրթելու։ Վանքը կայուածներով ճոխացնելու, եկեղեցւոյն ինչքը պահպանելու և շրջակայ գիւղերէից վրայ հսկելու նպատակով։

Վանքերու հաստատութիւնը սկսաւ Բարթուղիմէոս Առաքեալէն և հետզհետէ այնքան շատցան որ ամէն լեռան կողը ունէր վանք մը, որ մեծ ծառայութիւններ մատուցին։

Մեսրովպ ծաղկեցուց Գողթան վանքը ուր բազմաթիւ աշակերտներ կրթուեցան և զրկուեցան այլ և այլ տեղեր քարոզելու։

Գլակայ վանքը ճոխացուց Կոմիտաս վանահայր, ապա կաթողիկոս, որ Հռիփսիմեանց վկայարանը նորոգեց, հայկապ եկեղեցի մը կանգնեց, Էջմիածնի մէջ ազգի ազգի շինութիւններ բրաւ, եկեղեցւոյ բարեկարգութեան հոգ տարաւ։

Մեծն Ներսէսի և Ներսէս Շինող կաթողիկոսի մեծամեծ ծառայութիւնները յիշելու պէտք չկայ. բայց կարեւոր կը համարինք յիշել Կամրջաձորոյ վանքը, Շիրակայ Հառոմոսի վանքը, Դերջանի Ոլաձորոյ, Հնձոյ, Զարնացարի, Ապարանից, Սկեւռայ, Գետկայ վանքերը, որոնք վարդապետներ, քահանաներ, եպիսկոպոսներ ընծայած են ազգին։

Մասնաւորապէս յիշատակելի է Նարեկայ վանքը, որուն կը պարտինք Խոսրով Անձեւացի, Նարեկացւոյն հայրը, և Գրիգոր Նարեկացի, Անանիա և Պետրոս վարդապետները, Սանահնի և Հաղբատու վանքերը, որոնցմէ ոչ նուազ ուսեալ վարդապետներ ելնելով պայծառացուցին եկեղեցին։

Բայց Արեւելեան և Արեւմտեան նահանգաց մէջ կառուցուած վանքերը հետզհետէ ապիկար վանահայց ձեռօք փոխանակ ծաղկելու՝ անչքացան. հնութիւններ, սպասներ և ձեռագիրներ պարտիզականաց ձեռքը անհետացան կամ վաճառուեցան։ շատեր իրենց կալուածներէն, փարթամներէն մինչեւ իսկ վանահայրերէն զուրկ մնացին, վանքերուն դրռները գոցուեցան կամ աւերակ դարձան, և եթէ տակաւին կան քանի մը վանքեր, դարձեալ հաստատ են, անոնք ալ շատ քիչ բացառութեամբ իրենց նպատակին կը ծառայեն։

Դժնուած են վանահայրեր որ անարժան մարդիկը, հայերէն պարզ ընթերցանութիւն մը չգիտցող, քահանայութեան կոչած են փոխարէն 10—50 ոսկի առնելով, ո՞վ ուսացած էր իրենց եկեղեցական սուրբ պաշտօն մը վաճառել դրամի տեղ, իրենք՝ եպիսկոպոսներ ընտրելով՝ չէ՞ին ուսած թէ Առաքելոց ժամանակէն պարբերուած էր այդ փոխանակութիւնն։

* * *

Աղթամար կաթողիկոսանիստ աթոռ մ'է, ունի իւր վանքը, ուստի և վանահայր կաթողիկոսութիւն մ'ունի. բայց երբէք չէ լսուած որ ունեցած ըլլայ ժառանգաւորաց վարժարան մը, տպարան մը, մատենադարան մը. ո՞ւր են իւր գրքերը, իւր լրագիրները, իւր մատենագիրները, իւր աշակերտները, իւր վարդապետները ո՞ւր են, ո՞ւր են իւր եպիսկոպոսները, որո՞նք են անոնց հանրօգուտ գործերը, ո՞ր գիւղերուն ժողովուրդները հովուած են. Աղթամար քանի՞ վարժարան կառուցած է, որչա՞փ աշակերտներ ունեցած է, ժողովրդեան հոգւոյն, մարդին ու սրտին դաստիարակութեան համար ի՞նչ ջանքեր ըրած է, ե՞րբ հսկած է անոր վանքապատկան կալուածոց և ընչից պահպանութեան ու մատակարարութեան վրայ. ճոխացուցա՞ծ թէ պակսեցուցած է զանոնք։

Այս ամենուն պատասխանները Աղթամարայ վիճակին և անոր կաթողիկոսին կեանքին տեղեակ անձանց թողով վախճամ կուգամ խօսիլ իւր վրայ։

Աղթամարայ Տ. Խաչատուր կաթողիկոսի հոգւոյն համար՝ նորա հոգեւոր որդի Տ. Գրիգորիս Սրբազան Պատարագ մատոյց Իւսկիւտարու Ս. Եկեղեցւոյ մէջ, և յետ աւարտման Ս. Պատարագի պաշտօն կատարուեցաւ քահանայից դասուն կողմանէ։

Պատարագիչ Սրբազան Հայրը իւր քարոզին մէջ խօսեցաւ անոր կեանքին վրայ համառօտիւ, որմէ կիմացուէր թէ հանուգուցեալը զերծ չէր հասարակութեան քննադատութենէն իւր արարքներով։

Տ. Գրիգորիս Ալէքսեան Սրբազան երբ Վան կ'երթար Իգնատիոս Պատրիարքի առաջնորդութեան ատեն, մաքէն չէր անցուներ թէ վարդապետ պիտի լինի. Առաջնորդը և Խաչատուր կաթողիկոս կը թախանձեն, հաւէլ կըլլան համոզելու զինքը վարդապետ ըլլալու, և վերջապէս կը յաջողին և այս անգամ բարեբաղդաբար։

Ահա այս ջանքին առթիւ՝ Տ. Գրիգորիս Սրբազան երախտապարտ զգալով զինքը՝ պարտ համարած էր անոր հոգւոյն համար աղօթել որպէս արժան և պարտ էր հոգեւոր սանի մը։

Կը մաղթենք որ արժանաւոր յաջորդ մը նստի Աղթամարայ կաթողիկոսական Աթոռին վրայ։

ՍԱՄՈՒԷԼ ԵՐԻՑ

ՋԱՄԲՈՐԴՈՒԹԵԱՆ ՏՊԱՒՈՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

ԺԸՆԵՎ

Ժառանգն անկէն, լճին հիւդ քովը գեղեցիկ ճեմելիք մ'է հայապագ աղբիւրով մը որ հանդիսաւոր նկարներ կը կազմէ ցայտած ջրոյ գերձանններովն։ Ու քիչ մը հեռուն, դալարագեղ թաւուտի մը քով կը գտնէք Տիտէ և ասոր աչակերտ Քալամ նկարիչներուն կիսարձանները։

Պարտէզէն ելնելով՝ կրնաք այցելել, եթէ ուզէք, ռուսական մատուռն՝ որոյ ոսկեզօծ հինգ գմբէթներն արդէն կը տեսնէք հեռուէն։ Ցեռոյ պոռ-էյյ Թէօֆէքիրէն անցնելով կը դիտէք պակ մը Ժընեվի նշանաւոր սրաթաս մատենագրին կիսարձանը և ա՛լ աւելի երկար ատեն դիտելով՝ Սէնդ-Անդուան ճեմելիքէն՝ լիճը որ գեղեցիկ տեսարան մը կ'ընծայէ հոգիէ, կը մտնէք հին Ժընեվին մէջ՝ որ կատարեալ հակապատկեր մը կ'ընծայէ նորին հետ։ Դիմացնիդ է դատական պաշտօնատունը. Պէրէ ոը Բո-լ կոչուած սանդուխ մը կը տանի Ս. Պետրոսի Մայր եկեղեցին, որոյ ներսի կողմը դիտելի են, ի մէջ այլոց, չիրին Թէսսալ Ակրիբա տՕպինէէն, բանաստեղծ և գրագէտ Ֆրանսացի, որ հոգեն ու էջս տարեկան եղած ատենը Պղատոնի կոչուածը կը թարգմանէ հոգեր։ Շաբաթը երկու անգամ չքեղ երգեհոններ զէպ ի անհունն կը վերացնեն զքեզ իրենց խորաթափանց չեչտերով, որոնք ամբողջ հոգին կը թրթռացնեն։ Եկեղեցիէն ելնելով կ'արժէ այցելել Պատմական Թանգարանը։

Եթէ Վօրէնէ մասնաւորապէս կը շահագրգռէ զձեզ, կրնաք կատարումը հեծնել, որ անցնելով Կրան-Սաքոնէէն, ուր կը պարզուի Ալպեանց հրաշալի տեսարանը, էջս ժամէն կը տանի զձեզ Ֆէրնէ կամ Ֆերնէ-Վօլթէռ, ուր անմահ մատենագիրն որ կունայ այդ քաղքին հիմնադիրը համբուրել, գործարաններ հիմնեց և իրեն համար զուրկ մը չինել տուաւ։ Վերադարձին, ամենապատուական համայնապատկերը կը վայելէք Ալպեան լերանց։

Կ'այցելէք Միւզէ Բարը, որ մասնաւորապէս Ժընեվցի նկարչաց և արձանագործաց արտայայտութիւնները կը պարունակէ։ Անդին կը գտնէք Միւզէ Ֆոլը, որ կը պարունակէ հռոմէական, հորուրական և յունական հնութիւններ, լճային հնութիւններ, և Միլլին դարէն ու Վերածնութենէ Ետացած արուեստական նիւթեր։ Այս մուսէոնը կը գտնուի Մեծ Փողոցին մէջ, որ մասնաւոր շահեկանութիւն մ'ունի դատարակին համար. կ'ըսուի թէ թիւ 40 տան մէջ ծնաւ Ժ. Ժ. Ռուսօ։

Եթէ մուսէոններէն չէք ձանձրացած,—ու կարելի՞ է ձանրանալ—կրնաք այցելել նաեւ Առխնա մուսէոնը, քաղաքէն երկու քիլոմէտր հեռու, ընդարձակ պարտէզի մը մէջ։ Հիմնադիրը վերջերս Ժընեվի կտակած է այս ճոխ թանգարանն, այն պայմանաւ որ հասոյթը յատկացուի մուսէոնը պահպանելու և հետզհետէ ճոխացնելու։

Սակայն միաքս պարտցնել չէր ընթերցողներս ամբողջ Ժընեվը, որ իր պզտիկութեան հետ բաղդատմամբ բաղմաթիւ շքեղ ու ճաշակաւոր շէնքեր ու հաստատութիւններ ունի ամէն տեսակ, բոլորն այցելուելու արժանի։

Ելնենք ուրեմն Ծալէվ լեռն ու յետոյ թագով Ժընեվը մեկնինք նեօշաղէ։ Ժընեվ երթալ ու Սավէյ չեկեղ անմոռանալի է պարգապէս, այնքան հաճոյքներ կը վերապահէ այդ հպարտ երկու հարիւր մեթր բարձրութեամբ լեռն ուղեւորին։

Նմայիչ է համայնապատկերը։ Մէկ կողմէն Ռօնի հովիտն է, բերրի և լաւ մշակուած, իր կեդրոնն ունենալով Ժընեվը և անոր կապուտակ լիճը՝ ուր չոգեանաւեր և պչրող առագաստանաւեր կ'երթեւեկեն անընդհատ. միւս կողմէն, Ալպեան լեռնաշղթան, վեհաշուք և խրոխտ։ Միայն մաղթելու է որ օդը չինչ մեայ մինչեւ վերը, ինչ որ շատ յաճախադէպ չէ այդ կողմերը. այն ատեն մերկ աչք կարելի է ուրչել Տանոթ-Մէթրի և Մոնթ-պլանի բոլոր անհարթութիւններն. իսկ վերջինսին, կըսեն թէ գլուխարարէ տեսարանը զոր կը ներկայացնեն այդ ձիւնապատ սարերն ուրոնք պէս պէս գոյներ կառնեն արեւուն վերջին ցոլքերուն տակ, նախ սատիկ կարմիր, յետոյ հետզհետէ վարդագոյն, ոսկեգոյն, կանաչ, և վերջապէս գիակի նըման ճերմակ գոյն մը զոր կ'ընծայանայ Մոնթ-Պլան՝ այն պահուն երբ գիշերն իւր սրտուերը կը սփռէ դաշտին վրայ։

Մասնաւոր ճամբաներ կան ոտքով վերելել ուզողներուն համար. բայց մենք մեր ուժը և մեր ժամանակը ինայելու պէտք ունինք։ Հեծնենք ուրեմն երեքտարաբերձ կառախումբն որ կը տանի մեզ ի Վէնիէ. հոնկէ crémaillère-ով կ'ելնենք լերան գագաթը, Ռեսէլաաթը (*), ուր պարզ՝ այլ ճաշակաւոր և հեշտ ճաշարան մը կը հրաւիրէ զմեզ գոհացնել մեր ստամքան որ մեզ դէմ ձայն բարձրացնելու սկսած է արդէն։ Համեղ կերակուրներ, որոնք յայտնապէս կը ցուցնեն թէ ո՛ւ և է կերպով հարստահատած չեն — ինչ հակապատկեր քաղաքներու, մանաւանդ մեծ քաղաքներու կերակուրներուն հետ — պատուական կարգ՝ որուն համէն հոտէն մարդ չկշտանար, ապուխտ, հոթթի մա՝ խորոված գետնախնձորով, խորոված վառեակ՝ թարմ լուբիայով, տանձ՝ որ բերնիդ մէջ կը հալի, դեղձ, անմահական ճերմակ գինի, ահա այս օրուան ճաշացուցակը ընդ ամենը 3½ ֆրանք։ Ստուգիւ, եթէ ես քիչ մ'երկար ատեն Ժընեվ մնայի, կարելի եղածին չափ յաճախ պիտի հիշէի Սայէվ, ուր մարդ զգալապէս նոր կեանք, նոր արիւն կ'ըստանայ։

Ճաշարանէն ելնելով՝ կարելի է պատրաստ էշերն հեծնել—ո՛չ ձրիաբար—և քիչ մ'աւելի բարձրէն վայելել հեռուն ցցուած բարձրաբերձ լերանց հրապոյրն, որովհետեւ հակառակ իրենց դաժան տեսքին՝ հրապոյր ունին, և իրաւունք ունի Լաքատէռ երբ կ'ըսէ թէ մարդ քանի բարձրանայ լեռներուն վրայ, կարծես իր հոգին ալ մէկտեղ կը բարձրանայ, կը վսեմանայ, աւելի խորունկ դիտել կ'ըսկսին աչքերը։

Ե. Թ. ՀԻՆՑԼԵՍՆ

(*) Հոս դուէղ տասներեք չի նշանակեր, այլ աղաւաղուն է դրէյս (երեք) գեղջկական բառին։

ԹԵՐԹՕՆ ՀԱՐԵՒԵԼԲԻ (46)

ԲԻԷՌ ՏԷԼԲՈՒՌ

ԴԱՏԱԿԱՆ ԳԱՂՏՆԻՔ ՄԸ

Երկուքն ալ չուտ կը քալէին։ Պ. Տիւշաթէ իր թեւին տակ կը զգար ընկերուհիին բազկին դողդղալը։ Կը հասկնար յուզումն այդ մօր որ կերթար գթութիւն ընդրիլ զաւակը դատապարտող դատաւորէն։ Չէր համարձակեր հետը խօսիլ։ յոյսերն ամրապնդել։ Սակայն ապարանքին մէջ տիկին Մարիօնին արձակած բացագանչութիւնը եթէ ոչ Պ. Տիւշաթէլի դադափարները փոխած՝ գէթ ուրիշ ուղղութիւն մը տուած էր անոնց։

Տարօրինակ զուգադիպութեամբ մը, Պ. Բերնըլէն տիկին Մարիօնին ճանչցած դատաւորն էր։ Եւ այս կին պիտի արդիւլէր զայն ոճիր մը գործելէ։ Ի՞նչ կը նշանակէին ասոնք։ Անշուշտ նոր դէպքերն մը, և անտարակոյս հզօր, պիտի աւելնար Մաքսիմի տրամադրութեան ներքեւ գրուած դէպքերներուն վրայ։ Թերեւս կացութիւնը հետաքրքրաշարժ կըլլար. թերեւս տիկին Մարիօնի ազդեցութիւնը աւելի ծանր պիտի կշռէր կշռոցին մէջ։

Տաքթորը, առանց բոլորովին յուսադրելու, նուազ մին երեւոյթի մը ներքեւ կը տեսնէր ամբողջ կացութիւնը։ Սակայն փափկանկատութեամբ չէր համաձայնած հարցափորձել Մաքսիմի մայրը. գաղտնիք մը կը նախագգար այդ կնոջ և Պ. Բերնըլէնի միջեւ։ կը սպասէր որ ընկերուհին հաճի այս մասին տեղեկութիւն տալ իրեն։

Քանի մը վայրկեան քալելէ յետոյ պաշտօնարանին նրբանցքներուն մէջ, տիկին Մարիօն բռնելով իր ընկերը՝ կեցուց զայն։ Կը սարսռար իրը թէ բոլոր մարմինը յանկարծ պաղած ըլլար։

Տաքթորը անոր երեսը նայեցաւ երկիւղալից։

—Ի՞նչ ունիք, բաւ։

—Ոչինչ, յուզում։ Հաճո՞ւն։

—Այո. սա դուռը զոր կը տեսնաք՝ Պ. Բերնըլէնի խուցն հանող դուռն է։

—Շնորհակալ եմ, պարոն։

—Եկէք, ըսաւ տաքթորը։

Տիկին Մարիօն անշարժ մնաց, խորունկ մտածելով։ Զեռքը դրաւ Պ. Տիւշաթէլի բազկին վրայ, ըսելով անոր.

—Սպասեցէք. կը կարծէ՞ք որ դիւրաւ քնդունուինք Պ. Բերնըլէնի խուցը։

—Բայց... պատասխանեց ընկերը։

—Կրնա՞մ առանձին ներկայանալ, և ուղղակի տեսնել այդ դատաւորը, կամ թէ պէտք կա՞յ որ կանչեաւ դուռ երթաք։

Տաքթորը հասկցած էր։ Տիկին Մարիօն կուզէր առանձին տեսնել Պ. Բերնըլէնը։

Կնոջական այդ խղճահարութիւնն յարգելով, պատասխանեց.

—Կը բաւէ. տիկին, որ ուղղակի ներկայանաք հարցաքննիչ դատաւորին՝ անկից ընդունուելու համար. արդէն դրան բանալին ունիք, Մաքսիմի տեսուչը։ Սակայն եթէ ոեւէ պատճառով չկրնաք հասնիլ Պ. Բերնըլէնի քով, ես պիտի միջամտեմ, և այն ատեն ամէն դժուարութիւն կը վերնայ։ Հոս, այս նստարանին վրայ ձեզ կը սպասեմ. գացէք, տիկին, և երանի թէ յաջողիք ձեր պաշտօնին մէջ։

Առանց պատասխանելու, գլուխը խոնարհելով, տիկին Մարիօն ուղղուեցաւ դատաւորին խուցը։

Պ. Տիւշաթէլ աչքով կը հետեւէր Մաքսիմի մօրը. բան մը չէր հասկնար այդ տեսակ մը հանդարտութենէն որ այնքան հակառակ էր տիկին Մարիօնի քիչ մը առաջուան յուզումին։ չէր կրնար գիտնալ թէ այդ մայրը, քսանամեայ բացակայութենէն յետոյ, պիտի վերատեսնէր իր պաշտեցեալ սիրահարը, հայրն իր զաւկին։

Չէր տեսներ թէ ինչ կեղծիք կար այդ հանդարտութեան մէջ, և չէր գուշակեր թէ ինչ կորովալից ջանքեր հարկ էին։

Ներս մտնելու պահուն տիկին Մարիօն դէմքին վրայ ծածկեց չատ թանձր քող մը. այս կերպով դիմագիծերը գրեթէ ամբողջովին գոցուած էին. սիրոյ պայթելու ասոնցմէ կը բաբախեր կուրծքին տակ երբ հրելով դուռը տեսնեցին մէջ դատաւորը։ Իրաք առաջին քայլն էր զոր կառնէր իր սիրահարին դէմ ելլալու համար։

Տիկին Մարիօն կը գտնուէր այն նախատեսնելին մէջ ուր արդէն շատեր կը սպասէին։ Բարապանը եկաւ անունն հարցուց։

—Ըսէք Պ. Բերնըլէնի թէ իմ կարեւոր վկայութիւնս կը բերեմ Մաքսիմ անուն եղիտասարդին գործին մէջ։

Եւ մինչ բարապանը պատասխանը պիտի բերէր, տիկին Մարիօն անշարժ սպասեց խուցին մէջտեղ։

Կերպարանքն հանդարտ կերեւար, արտաքուստ բան մը յայտնի չէր ըներ միտքն յուզող փոթորիկը։ Այդ կարճ միջոցին, քանի մը անգամներ կարծեց որ պիտի նուազի. և սակայն չուրջը գտնուողներէն ոչ ոք կրցաւ գուշակել զայն համակող սոսկալի յուզումը։

Ոչ ոք կրնար ենթադրել որ արտաքուստ այդքան հանդարտիկ կինը, սենեակին մէջտեղն անշարժ, պիտի ելլար հարցաքննիչ դատաւորին դիմացը, անոր առջեւ յիշելու համար ամբողջ սոսկալի անցեալ մը։

Մէկ վայրկենի մէջ տիկին Մարիօն աչքին առջեւ բերաւ իր քսան տարուան կենցաղը։ Պատկերներն իրարու կը յաջորդէին կայծակի արագութեամբ, և սակայն յստակօրէն գծուած էին ամենափոքր մանրամասնութիւններով։ Հոն, անշարժ՝ իբրեւ արձան, սակիղէն երգի մը պէս տեսաւ իր երիտասարդութեան զուարթ վայրկեանները։

Բրթի-Սէն-Ժան փողոցը, հայր Մարիօնի խանութը, և այն գեղեցիկ երիտասարդը նախ և առաջ այնքան երկչոտ՝ որ կուգար նայիլ կրպակին ապակիներուն մէջէն։

Յետոյ տիկին Մարիօն, աչքը միշտ սեւեռագին, ուրիշ պատկեր մը կը նշմարեր. Էջս կը գտնուէր ինք։ Երիտասարդ դատաւորն իր առջեւ ծնրադրած էր. այն ատեն բազուկները կ'անցուցեր պաշտեցեալ սիրահարին ճիտը, իրեն կը քաջէր Ժառժը, և իրենց երկու շուրթերը իրարու կը մօտենային։

Արցունք մը յուշիկ վազեց տիկին Մարիօնի այտին վրայ. չզգաց զայն։

Վանդի ուրիշ տեսարաններու կ'անցներ ոգելի, հաւատոր. երջանկութիւնը փճացած էր, տանջանքի դենցաղ մը պիտի սկսէր։

—Եկէք, տիկին, ըսաւ բարապանին ձայնը։ Պ. դատաւորը պատրաստ է ձեզ լսելու։

Տիկին Մարիօն սարսռաց։ Մտքին մէջ թաւալող բոլոր խոհանքը մտացածին յորձանքներով ցնդեցան։ Իրականութիւնը կը տիրապետէր։

Մաքսիմի մայրը բարապանին հետեւեցաւ, որ մէկդի գնաց անոր առջեւէն՝ ձգելու համար որ Պ. Բերնըլէնի խուցը մըտնայ։

Սա վեր առաւ գլուխը, և նայեցաւ ներս մտնող կնոջ։ Սարսռաց առանց պատճառը դիտնալու։ Իսկ տիկին Մարիօն անշարժ մնացած էր ձեռքը սրտին վրայ, օրուան բաբախումնքը կը ջանար զսպել։

Նինա, իր յուզման դէմ հակագործելով, հնազանդեցաւ դատաւորին հրաւէրին։ Աւելի ինկաւ քան նստաւ իրեն ներկայացուցած թիկնաթոռին վրայ։ Յետոյ այդ մարդուն նայեցաւ՝ որուն նուիրած էր իր կեանքը։

Աչքի օրերէն աւելի գեղեցիկ երեւցաւ իրեն։ Բոլոր իր սէրը, քսան տարի զրաւած, մոռցեր էր յորդելու. Նինա, Պ. Բերնըլէնի տեսքէն կերպարանափոխ, տարտնուներ կը զգար որոնք իր մարմինը կը ցնցեին, և երբեմն քիչը հանելու և տապէս ազդակելու խոլ բաղձանքներ կունենար։

—Ե՛ս եմ, Նինա՛ն, միշտ կը սիրեմ քեզ։

Բայց մայրը կը յաղթեր սիրուհիին. Մարիօն իր զաւակը փրկելու եկած էր։ Եւ յետոյ, երբեմ մը չէ՞ր ըրած զոր գրեթէ ոտնակոխ կ'ընէր այդ միջոցին։ Ո՛չ, ա՛չ, կորովը վերստանալու էր, և իր զաւկին հօրը հաղորդել իր ըսելիքը՝ ի նպաստ Մաքսիմի օգտակարապէս գործելու համար։ Ան ընկնէն եաք պիտի հեռանար՝ ինչպէս եկած էր։

Պ. Բերնըլէնն եւս այդ անծանօթ կնոջ հանդէպ յուզում մը կը զգար զոր չէր հասկնար։ Ուզելով ուրիշ ուղղութիւն մը տալ իր մտածումներուն, մէկէնմէկ հարցուց.

—Ամբաստանեալ Մաքսիմի մասին բա՞ն մը ունիք արդարութեան հաղորդելու։

—Ոչ, պարոն։

Դատաւորը վեր ցատքեց։

—Ուրեմն ի՞նչ ընելու կուգաք։

—Պատասխանեցի ձեզ, պարոն, թէ բան մը չունենի արդարութեան հաղորդելու։ Արդարեւ միայն ձեզ կուգամ հաղորդել...

—Ամբաստանեալին վերաբերեալ մասնաւոր տեղեկութիւնն՞ը։

—Այո, պարոն։

—Եւ անձնապէս ինծի ի՞նչ կերպով վերաբերութիւն կունենան։

—Վանդի դուք իր հայրն էք։

(Շարունակի)

Կ. ՊՈԼԻՍ, 8/20 ՅՈՒՆՈՒԱՐ 1896

ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

ԽՕՍԱԿՑՈՒԹԻՒՆ Պ. ՔՐԻՒԿԸՐԻ ՀԵՏ

ՊՕԷՐ ՆԱԽԱԳԱՀԻՆ ԸՆԿԵՐԱԿԱՆ ԵՒ ՐԱՍՐՈՑԱԿԱՆ ԿԱՐԾԻՔՆԵՐԸ

Թղթակից մը կը յիշէ Քրիւկըր Նախագահին և Թրանսվալի սպարապետ Ժուպէռ զօրավարին հետ տեսակցութիւնը Փարիզի մէջ, Անգլիոյ և Թրանսվալի վերջին պատերազմէն եռաբ։ Ժուպէռ Ֆրանսերէն գիտէ։ Քրիւկըր չի գիտեր։ Ժուպէռ 17րդ դարուն մէջ Ռոշելի բողոքական Ֆրանսացի (Հիւգենօ) գերդաստանէ սերեալ է, և տակաւին իւր գէմք ու կերպարանք Ֆրանսական գրոշմ կը կրեն։ Աղուոր, ուժով, կորովի, ազդու դէմքով մարդ մ'է։ Ժուպէռ պերճախօս է։ Քրիւկըր լռակեաց է։ Այս մասին Հոլանտացիի հարազատ տիպար կը ներկայէ։ Թրանսվալի մէջ կալվինեան Ֆրանսացի դաղթականութիւն մը կայ, որ երբ բողոքականութիւնն հալածման ենթարկեցաւ Ֆրանսական իշխանութեանց կողմէ, Ռոշելէ դնաց Ամստրդամ հոլանտական դաղթականութեան քով. որովհետեւ իրենց ժողովեցեալ քաղաք արդէն սերտ յարաբերութեան մէջ էր Ամսդերտամի հետ, և մասնէն կը ճանչէին Հոլանտացիները։ Հոլանտացի ժողովրդի մը մէջ այս Ֆրանսացի դաղութի պահեց իւր նախնեաց լեզուն, աւանդութիւնները, սովորութիւնն և հանրապետական ոգին, Ֆրանսացի կալվինականութեան բոլոր յատկանիշերը զորս կ'ասէր Լուի ԺԴ։ Ժուպէռ յիշեց թէ Պօէրք շատ լաւ նշան կ'առնուն։ Որոյ յորդի ժառանգած են այս ոգիք, որուն մեծ պէտք ունէին իրենց դրաւած անբնակ տեղերուն մասնաւոր հանգամանքներուն պատճառաւ։ Քանի մը դար յառաջ, կաթոլիկ ծնողք պարտաւորութիւն չէին տեսներ կարդալ գրել սովրեցնել իրենց զաւակաց։ Ուրիշ բան է որ իրբև զարդ կամ իրբև ապրուստի միջոց սովրեցնէին։ Բայց իրբև կրօնական պարտաւորութիւն կարդալ կը սովրեցնէին Հոլանտացի բողոքական ծնողներն։ որովհետեւ լաւ բողոքական մ'ըլլալ անկարելի է առանց Սուրբ Գիրքը կարդալու։ հետեւապէս, կարդալ չգիտցողը լաւ բողոքական չէ։ Իսկ կաթոլիկ ազգերն իրենց համար Սուրբ Գիրքը կարդալու հոգը կդերին թողած ըլլալով, մանաւանդ որ կաթոլիկ կղերն իսկ կ'արգիլէր անխիրատ ամէն մարդոց Սուրբ Գիրքը կարդալն, առնելք որ գրական կամ հաշուական գործ չունենին, պէտք չէին զգալ կարդալ գիտնալ։ Այս է գլխաւոր պատճառներէն մին՝ բողոքական ազգերուն իմացական մեծագոյն յառաջդիմութեան կրօնական Վերանորոգման շրջանէն ասդին։

* * *

Արդ, ինչպէս Սուրբ Գիրքը պատճառեցաւ Հոլանտացիներուն անխիրատ կարդալ գրել սովրելու, Պօէրներուն ալ կարդալ գրել սովրիլը պատճառ եղաւ նշանառութիւն սովրելնուն։ որովհետեւ Պօէր գաղթականք ապարակներն իրարմէ շատ հեռի հիմնած էին, և տղաք դպրոց երթալու համար ամէն օր մեծ հեռաւորութիւններ կտրելու հարկին մէջ էին։ Ինչպէս ընել որ ճամբան տղաքը զոհ չըլլան վայրի գազաններուն և Զուլուս կամ Քաֆֆիր ընկնի վայրենիներուն։ Ճարահատեալ Պօէրք հրացան տուին և փամփուշտի տուփ իրենց զաւակներուն՝ ինքնապաշտպանութեան համար։ Տղաքն, այն վայրենի երկրի մէջ, և այն դրութեան ներքև, քերկանը չմեցուցած, արդէն սովրած կ'ըլլային ամէն իրիկուն տուն դառնալ պայուսակնին որսերով լեցուցած, թէև ուզեղնին ալ պարապ չէր մնար։ Քաֆֆիրները կը սոսկային Պօէր մանչուկներէն. որովհետեւ հրազէն չունէին, և չէին կրնար իրենց տեգը, կամ նիզակը, կամ գեղարդն ասնոց դէմ գործածել։ Վարժապետ և ծնողք կը միաբանէին սովրեցնելով որ Պօէրներու ապագայ սերունդը դրդիչ ընթացք չբռնէ, այլ միայն պաշտպանողականի վրայ կենայ, և հիմակ որ այն տղաք չափահաս մարդիկ են, իրենց հիմնած Պետութեանց մէջ իրենց հետեւած քաղաքականութիւն ալ նոյն է։ Պաշտպանողականի վրայ կը կենան, և յարձակումը միշտ Անգլիացիներուն կողմէ կուգայ։

«Այնպէս չէ՞, Տէր Նախագահ,» կը հարցնէ Ժուպէռ, դառնալով առ Պ. Քրիւկըր, և հոլանտերէն խօսելով, — «Այո՛, այո՛, կը պատասխանէ Քրիւկըր։ մեր տղոց կը սովրեցնենք խոնարհութիւն։» = «Նախագահն ազնիւ գիտէ Սուրբ Գիրքը», դիտել կուտայ Թղթակիցն, որոյ խօսքն երբ իրեն կը թարգմանուի, Նախագահը կը յարէ. «Աստուածաշունչն այն սակաւաթիւ գիրքերէն է զոր կարդալու ժամանակ ունիմ. իմ սեփական գործերս և հասարակութեան գործերն ինձ շատ ժամանակ չեն թողուր գիրք կարդալու։» — «Ուրիշ ի՞նչ գիրք կը կարդաք։» = «Օրանժի իշխաններուն պատմութիւնն». (Հոլանտայի վեհապետները)։ Իմ նշանաբանս ալ անոնց նշանաբանն է. բոլոր Պօէրներուն նշանաբանն է Ֆրանսերէն այս խօսք, (որ գրոշմուած է հոլանտական դեսպանատան դրան վրայ.) Je maintiendrai. Պիտի պահպանեմ։ Իմ գիտցած գրքերէ բոլոր Ֆրանսերէնս այսչափ է։ Կը կարդամ «Երեանամեայ Պատերազմին» վրայ գրուածներն, որք մեր նոր սերունդին համար ալ գեղեցիկ հրահանգներ կը պարունակեն։ Կը կարդամ նաեւ Motley ի անդլ. գիրքը Պորտուգալիոյ Հոլանդական Հանրապետութեան, և ինչ որ Macaulay գրած է Օրանժի Ուիլեամ իշխանին վրայ (որ անցաւ Անգլիա)։ Կը սիրեմ կարդալ նաեւ Պրնեանի Ռեսպոնսին Ճանչորդութիւնը։ Քիչ են կարդացած գիրքերս, բայց ընտիր։»

* *

Պ. Քրիւկըր կը հրաւիրէ իւր խօսակից այցել Թրանսվալ։ «Օտարները սիրով կ'ընդունուին մեր երկրին մէջ, որ հանդարտ, պարկեշտ, աշխատասէր, սակաւապէտ, քրիստոնեայ երկիր մ'է բառին կատարեալ իմաստով։ Քաֆֆիրները գողութիւն կ'ընեն. բայց Պօէրք վատահելի են։ Տան մէջ ալ, դպրոցի մէջ ալ, ճշմարտախօսութիւն, ուղղամտութիւն կը սովրին։ Կիրակին սուրբ կը պահին. խաղ, զուարճութիւն, անարդարութիւն չըլլար այն օր։ Փարիզ դաւէս ի վեր, կիրակի օրուան համար ամէն հրաւէրները մերժեցի։ Հայկերոյթի և թատերական ներկայացմանց առթիւ Ֆրանսահեաց հագուստը կերպը (մերկ ուսերը) անպարկեշտ կը թուի ինձ, և չեմ հաճիր թէ ինքզինք յարգող տիկին մը ինչպէս կրնայ կիսամերկ երեւիլ ընկերութեան մէջ, կամ դիտել աւելի քան կիսամերկ դերասանուհիներուն պարերն այնքան այլանդակ կերպով։ Փարիզ մեծ քաղաք մ'է, հրաշալի գեղեցկութիւններ ունի, բայց քրիստոնեայ քաղաք մը չէ։ Ես աւելի կը սիրեմ Հոլանտան։ Հոլանտական զարդացումն աւելի կը համապատասխանէ իմ իռեալիս։»

* * *

Երբ պատուարժան Պօէր նախագահն այսպէս կը խօսէր, Թրանսվալ սակի տենդէն վարակուած չէր տակաւին։ Եօրէ անտի, ամէն ազգէ գաղթականներ խուռներամ դիմեցին Թրանսվալ, և ապականութիւն մտցուցին երկրին մէջ, — անբարոյութիւն, արբեցութիւն, գողութիւն, կաղ կաթ, հարստանալու սոսկալի տենչով վարակուած։ Հիմակ ալ եկեր են, ի լրումն աղեղից, Պօէրաց երկրին մէջ քաղաքական իշխանութիւն ձեռք ձգել կ'ուզեն։ Առաջ կոկիկ Պօէր երկիր մը, հիմա Թրանսվալ աշխարհաքաղաքացիներու հայրենիք դառնալու վտանգին մէջէ, որոց միակ փափաքն է չուտով հարստանալ և ապա չուտել երկրէն, աւելի պերճ կեդրոններու մէջ վայելելու համար իրենց վաստակն։ Ապագան Աստուած միայն կրնայ գիտնալ. բայց այս մէկ ամուսն դէպքեր ցոյց տուին թէ Պօէրք իրենց պարզ և պարկեշտ ժողովրդի ուժեղ ձիրքերը չեն կորուսած։ Իրենց երկրին ինքնուրոյն դիրքը պաշտպանելու համար ինչ որ կարելի էր և պէտք էր ըրին առանց սեմբեւեռի, ամենայն ուղղամտութեամբ և հաստատամտութեամբ, և նոյն իսկ իրենց թշնամիներուն յարգանքին արժանացան։ Քրիւկըր քննադատուեցաւ՝ իւր ժողովուրդն հովուական զբաղումներու մէջ պահելով արուեստի, հանքագործութեան չմարտնչելուն համար։ Քրիւկըր կը պատասխանէ թէ Զուլուներուն, Քաֆֆիրներուն ձեռքէն երկիր մը կորզելու և նոր հայրենիք մը հիմնելու համար որսորդ, հովիւ, երկրագործ ժողովուրդի մը ձեռքերն հարկաւոր էին,— լաւ ձի նստիլ, աղեկ նշան առնուլ, ֆիզիքականը զարգացնել վայրի գազաններէ չըլլապատուած, ապրուստի միջոցներէ զուրկ երկրի մը մէջ։ Հաց ճարելու համար ալ ամենէն առաջ ագարակապանի հանգամանքները պիտանի էին։ Ասոնցմէ եօթը կարգը պիտի գար արհեստներուն, մանաւանդ գիտական արհեստներուն, որպէս հանքագործութիւն, մետալագործութիւն։ Բայց Անգլիացիք կանխեցին Պօէրները, և այս անտեսական բացառիկ պայմաններն են որ արգի բացառիկ դէպքերուն կը յանգին Թրանսվալի մէջ։

Ոչ միայն քաղաքական այլ և բարոյական և ընկերական տեսակէտով շահագրգիռ է դիտել Թրանսվալի դէպքերուն ընթացքն, և անոնց ունեցուելիք ելքը։ Բ. Ֆ.

Քաղաքական կացութիւն

ԳԵՐՄԱՆԻԱ. ԵՒ ԱՆԳԼԻԱ.

Քրեսերիկ մայր-կայսրուհին նամակներ ղրկեր է իւր մօր՝ Վիքտորիա Թագուհւոյն և իւր եղբօր՝ Կայզէրի իշխանին, բացատրելով իւր որդւոյն՝ Վիլհելմ Բ. Կայսեր քաղաքականութիւնն, և յայտարարելով թէ իւր որդին դիտում չէ ունեցած իւր մեծ-մօր կեանքին վերջին տարիները տխրեցնել անզգուշերամանական պատերազմով մը։

Այսքան տուողն է «Մթնոլորտ»ին Պերլինի թղթակիցը։ Լոնտոնի ուրիշ թերթեր ալ կը ծանուցանեն թէ Վիքտորիա թագուհւոյն դիրը կայսեր ձեռքն հասեր է անցեալ Դշ. և կայսրն հետեւեալ օրը պատասխաներ է։ Որովհետեւ միւս կողմէ գերման կայսրը նամակ մը ղրկեց Զարին, այս կայսերական գիրերու փոխանակութեան մեծ կարեւորութիւն կ'ընծայուի։

ԱՆԳԼ.-ԻՆԴԻԱՆԱՒԱՐ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Լիվերպուլի, Մանչէսդրի և այլ առեւտրական մեծ կեդրոններու լրագրեր բողոք կը բառնան անգլ. ինքնավար Ընկերութիւններու գոյութեան և գործողութեան դէմ, որք ուզածնին կ'ընեն, և անգլ. Տերութեան գլխուն փորձանք կը բերեն ի վերջոյ։ Կը պահանջեն որ Հարաւային Ափրիկէի (կամ Բոռեսիայի) և Ափրիկէի միւս կողմը՝ նիկերի ինքնավար Ընկերութեանց արքայական հրովարտակները ձեռքերնէն առնուին, և այսուհետեւ իբրև պարզ ընկերութիւն գործեն, ընդ անմիջական հսկողութեամբ բրիտանական իշխանութեանց։

ԹՐԱՆՍՎԱԱԼԻ ԴԻՄԴԻՄԻ

Օրանժի Պօէր ինքնավար երկրի նախագահը ծանոյց նոյն երկրին Ազգային ժողովոյն թէ՝ Բրեդորիա ղրկուած պատգամաւորներուն բերած տեղեկութեանց նայելով՝ Պօէր իշխանութիւնն երեւան հաներ է ընդարձակ դատաբրութեան մը գոյութիւնը Թրանսվալի մէջ, կազմակերպուած անգլ. ինքնավար Ընկերութեան կողմէ։ Պատասխանի եղեր է Բանտի հանրագործներուն յուզումը։ Բանի ամիսէ ի վեր այս գործը կը պատրաստուէր։ Օրանժի պատգամաւորներ շշոչփելի ապացոյցներ ունին ի ձեռին։ Անգլ. Ընկերութիւնը չատ Մաքիավելեան խորհուրդ մը յղացեր է։ Կարգադրութիւններ ըներ է Թրանսվալի սահմանաց ամէն կողմերէն ներս ղրկելու Քաֆֆիրներ և Զուլուներ՝ պատերազմներուն վրայ յարձակելու համար։ Հարաւային Ափրիկէի ամէն կողմը մարդիկ զինուորագրած էր։ Իբրեւ հանքագործ աշխատցնել տուեր է հին փորձ զինուորներ, ծպտելով զանոնք կարեւոր կէտերու վրայ Թրանսվալի մէջ, ուր երկաթեայ գծին երկայնութեամբ ուտելիքի և ռազմամթերքի մթերանոցներ հաստատեր է։ Ռազմային կէտերու և կայաններու քարտէսն հանել տուած էր։ Նպատակն էր քանդել զԲրեդորիա։ Ընկերութիւնը կ'ուզէր այսպէս կատարեալ իրողութեան մը առիւ դնել զԱնգլիա, որ ըստ սովորութեան պիտի վաւերացնէր ամենայն ինչ։ Օրանժի պատգամաւորներն՝ ի մէջ այլոց՝ տեսեր են Բրեդորիայի և Բանտի զինուորական տեղագրական քարտէսները զոր ս. Անգլիացիք հաներ են, և Տքդ. Ճէյմսընի արշաւանքն առթիւ կորսուեր են։

Անդին, Թայմս ալ կ'ամբաստանէ եղեր զՊ. Քրիւկըր թէ պատրուակ մը կը փնտռէր բրիտանական քաղաքական գերիշխանութիւնն իւր վրայէն թօթափելու, և թէ Տքդ. Ճէյմսընի անդէպ արշաւանքը բարեպատեհ եղաւ այն իմաստով որ Պօէրներուն բուն դիտումն երեւան հանեց։

ՎԵՐՋԻՆ ՃԱՄԲՈՐԴՆԵՐՆ որք Անգլիա եկան Քէք Թաունէ Norham Castle շոգենաւով, և որք լատինական Սմանորին մեկնած էին Բարկուսոյ ատամնէն, կ'ըսեն թէ Տքդ. Ճէյմսընի արշաւանքը շատոնց կը պատրաստուէր։ Ի Բարեյոյս ամէն ոք գիտէր թէ անանկ բան մը պիտի ըլլար Թրանսվալի դէմ։ բայց Տքդ. Ճէյմսընի աճապարելը և անոր համար յաղթութիւն պէտք է ելլայ, Անգլ. Ինքնավար Ընկերութիւնը բոլոր յատակագիծը պատրաստեր է Պ. Սեսիլ Ռոտիսի հետ համախորհելով։

ՖՐԱՆՍԱՅԻ ՀԵՏ ԱՆԳԼԻՈՅ մերձեցման փորձերուն վրայ շատ կը խօսուի այս օրերս։ Պ. Զէ ղպլէնի թերթը՝ Պիրմինկէմի Daily Post՝ կը լատադրէ Ափրիկեան հարցերու և Մէքենկի ինդրոյն վրայ լիակատար համաձայնութիւն մը Ֆրանսայի հետ։ «Եւ եթէ այս համաձայնութեան Ռուսիա եւս հաղորդ ըլլայ, աշխարհի խաղաղութիւնը կ'ապահովի։» — Ուրբաթ իրիկուան հեռագիր մը արդէն ծանոյց թէ Վերին Մէքենկի վրայ (Սիամ) համաձայնութիւնը գոյացեր է Անգլիոյ և Ֆրանսայի միջեւ։

ՍՊԱՆԻԱ. — Մարեչալ Մարտինէզ Քամբոսի հրաժարման առթիւ, կ'երեւի թէ նախարարութեան մէջ ալ փոփոխումներ մտցնել պէտք կ'ըլլայ։

ԻՏԱԼԱՑԻՔ յաղթեր են Մագալէի բերդէն դուրս եկնելով ջուր առնուլ հրբէ մը զոր Հապէշք պաշարած էին, և շնորհիւ իրենց թնդանօթներուն, կրցեր են եւ վանել թշնամին յարձակումը։ (Նոր հեռագիր մը կ'ըսէ թէ իտալացիք դարձեալ կը նեղուին ջուրի նուազութենէ։)

Պ. ԼՈՒՊԷ տաճնապետ ընտրեցաւ Մեքակոյի։ Զափաւորներուն ընտրելին էր։

ՄԱՌՍ ԼԸՊՕՏԻՆ դրամ չարթելու գործը քանի կ'երթայ կը մեծնայ։ Երկար ժամանակ Կոլոռայի խմբագիր եղած գրագէտ մը, Բարլ Տէ Բէռիէռ, նմանապէս ձերբակալեցաւ։ Տիկին Սէվրին վերստին երկարօրէն հարցաքննուեցաւ։

ՅԵՌԱԳԻՐ

ՊԵՐԼԻՆ, 18 Յունուար.— Գերման կայսրութեան վերահաստատման 25րդ տարեդարձի հանդէսը, զոր Վիլհելմ Բ. ինքզինքակալեցած էր, այսօր տեղի ունեցաւ կայսերական պալատան սպիտակ սրահին մէջ։ Պիսմարք չէր կրցած գալ անձնական տկարութեան պատճառաւ։ Կայսրը պարգևներ բաշխեց։ Հանդիսաւոր ճառախօսեց, ի ներկայութեան հրաւիրելոց նշանաւոր բազմութեան մը։ Յետոյ պահակազօրաց Ա. գնդին դրօշին առջեւ ուխտեց ներքուստ և արտաքուստ պաշտպանել գերման կայսրութիւնը։ Պերլին դրօշներով զարդարուած էր։ Հանդէսներ եղան։ Գերմանիոյ ամէն կողմը գոհաբանական պաշտօն կատարեցաւ։ Կայսրն իւր պապուն գերեզմանին վրայ չքեղ պսակ մը դրաւ։ Փառաւոր հացկերոյթ մը տուաւ և հայրենասիրական խօսքեր ըսաւ։ Խորհրդարանին աջակցութեան կոչում ըրաւ։ Այս առթիւ Յայտարարութիւն մ'ուղղեց ժողովրդեան, յանձնարարելով որ տեղային պահանջմունք զոհուին գերմանական միութեան և Կայսրութեան ամրապնդման։ Սոյն Յորելեանի առթիւ հաստատած պատուանշանէն մէկ մէկ հատ տուաւ իւր մօր, Պատէնի և Սաքսոնիա-դքսուհիներուն, Պիսմարք իշխանին և այլոց։ Ի յիշատակ իրենց մասնակցութեան՝ գերման Կայսրութեան վերահաստատման գործին։ Այս առթիւ հեռագիր մը ղրկելով առ Պիսմարք, նոյն նպատակաւ իւր մատուցած ծառայութեանց համար շնորհակալիք յայտնեց։

ՄԱՏՐԻԴ։ — Նախարարաց խորհուրդն ընդունեց Մարեչալ Մարտինէզ Քամբոսի և Հավանայի հրամատարին հրաժարականները։

ՀՌՈՄ.—Զօր. Պարադիերի կը հեռագրէ թէ Մագալէի մէջ պաշարուած իտալեան զօրքեր չուրի սաստիկ նեղութիւն կը քաշեն։ (Ազդիւրները կամ հորերն Հապէշք գրաւած են։)

ԼՈՆՏՈՆ.— Պ. Սիսիլ Ռոտս Լոնտոն կուգայ։

—Մոսպատութիւնն յայտարարեց թէ միայն հինգ նոր շրջուն զրահաւոր չհնելու հրաման տրուած է, ո՛չ թէ 10։

—Սիամի մասին Անգլիոյ և Ֆրանսայի միջեւ դոյացեալ համաձայնութիւնն այս երկու Տերութեանց նորահաստատ բարեկամութեան ապացոյց կը նկատուի։

—Պ. Պալֆուր ճառախօսելով. յոյս յայտնեց թէ Պ. Քրիւկըր իւր իմաստութեամբ պիտի գործադրէ Թրանսվալի մէջ գաղթականաց պէտք ունեցած բարեփոխումները։ Ցարեց թէ բնաւ տարակոյս չկայ թէ Թրանսվալի արտաքին յարաբերութիւնք ենթարկուած են Անգլիոյ քննդրոյին։

—Աշանդիի Թագաւորն հնազանդեցաւ Անգլիոյ։

ՓԱՐԻԶ.—Պ. Ֆլոքէ մեռաւ։

—Ֆրանսական մամուլը շնորհակալութիւն կը յայտնէ Զաքին, որ հազար ֆր. նպաստ ղրկած է Գուրնեի բռնի ընկճած Ֆրանսական չոգենաւու մը կորած նաւապներուն ընտանեաց։

ՀՌՈՄ.—Պապն իւր միխիթարութիւնն առաջարկեց Վէնէցուէլայի խնդրոյն բարեկամական կարգադրութեան համար։

«ԱՐԵՒԵԼՔ» ՕՐԱԳՐՈՅ ՏՊԱՐԱՆ

ՆՈՐԱՏՈՒՆՆԵՐՆ ԵՒ ԴԱՍԱՏԻՍ

Խմբագրութիւնի ու տպարանի համար բան մը չի պահանջուիր։ Տպագրութիւնն՝ մաքուր ու ուժեղ։ Դասատուներէն ևս յանձնարարութիւնի կ'ընդունուի, եւ փոքրով ալ նշդիս կը կատարուին։

Բաց ի կիրակի օրերէ, Տպարանն ամէն օր բաց է, առաւօտուն կանուխ մինչեւ երեկոյ ութ։

ԱԶԳ

Մայր եկեղեցւոյ սեփական վանքի կալուածներէն Գումգաբու Մօլթաչի փողոցի 19 քարուկիր տունը, որ ունի վեց սենեակ, խնոյու անոյշ ջուր, ջրհոր և պարտէզ, Ազգային Վարչութեան Տնտեսական Խորհրդոյ հաւանութեամբ ասկից առաջ աճուրդի դրուած էր, այժմ յիշեալ տունը 400 ասկիի գնով կայ։ Ուստի փափաքողք իրենց հետ ունենալով օրինական կանխավճարը կը հրաւիրուին ամէն առաւօտ Մայր եկեղեցւոյ Թաղական խորհրդարանը ներկայանալ Թուականէս մինչեւ փետրվար 2, ուրբաթ օր իրիկուն 10, յորում վերջնական որոշումը պիտի տրուի և ոչ է դիտողութիւն անսելի պիտի մնայ։

5 Յունուար 1896 456 1—4

ՎԱՐՁՈՒ ԵՒ ԾԱԽՈՒ ՏՈՒՆ

Օրթաքէոյ, Թաշ-Ներտիվէն, Ծովահայեաց, Եւրոպական աճով կառուցուած քարաշէն հոյակապ տուն մը ծախու է և վարձու կը տրուի։ Ունի 14 սենեակ, բաղնիք և ընդարձակ պարտէզ։ Դիմել Աբէ-Եէլի խմբագրատունը։ 13—20

ԱԶԳԱՅԻՆ

ԼՈՒՐԵՐ

Երէկ, երկրորդ օր Ծննդեան, Ամեն. Սուրբ Պատրիարք Հայրն ընդունեց ազգ. պաշտօնական մարմնոց Ծննդեան տօնին շնորհաւորութիւնները։

Ազգ. Վարչութեան կրկին ժողովներու և Տեսուչ խորհրդոյ անդամք, մայրաքաղաքիս քարոզիչք, Թաղական խորհրդոց դիւանք, ազգ. կրթական ու բարեգործական հաստատութեանց և մասնաւոր ներկայացուցիչք ինչպէս նաեւ ազգային զանազան դասակարգերու պատկանող անհատներ խուռն բազմութեամբ, երէկ ժամ 7ին հաւաքուեցան Պատրիարքարանի մեծ սրահն, ուր Ամեն. Սուրբ Պատրիարք Հայրն ընդունեց զիրենք և Սուրբ Ծննդեան ու Մկրտութեան տօնը շնորհաւորելով բարեմաղթութիւններ ըրաւ և օրհնեց բոլոր ներկայներն, որոց կողմէ Մկրտիչ էֆէնտի Ճանդրմեան գեղեցիկ ատենախօսութիւն մ'ըրաւ և իւր խօսքերն աւարտեց բարեմաղթութեամբ, որուն ձայնակցեցան բոլոր ներկայք։

Սուրբ Ծննդեան առաջին օրը, Շաբաթ, հայ-հաւատացեալ Պատրիարքարանի փոխանորդ Տ. Արշակեան Գեղապայծառ, դպրապետաբար Տ. Աշճեան վարդապետ և Զօրոս էֆէնտի Շաչեան Ազգ. Պատրիարքարան եկան և Ամեն. Սուրբ Պատրիարք Հօր ներկայանալով, յանուն Տ. Ազարեան Պատրիարքին, շնորհաւորեցին Ծննդեան տօնը։

Օտար տերութեանց դեսպանատանց առաջին թարգմանք Սուրբ Ծննդեան առաջին օրը Պատրիարքարան եկան և յաւեան դեսպանաց շնորհաւորական այցելութիւն տուին Սուրբ Պատրիարք Հօր։

Սուրբ Ծննդեան առաջին օրը Պուլկարաց Էկզարքարանէն Իսկիւպի նախկին մետրապոլիտ Տ. Մաքսիմ և գործակատարը Պատրիարքարան գալով, յանուն Էկզարք Տ. Եսայիի, շնորհաւորական այցելութիւն տուին Սուրբ Պատրիարք Հօր։

Ցունաց Պատրիարքարանի Փոխանորդը կրօնական ու աշխարհական երկու ժողովականներու և գործակատարին հետ, երէկ Պատրիարքարան եկաւ և Տ. Անթիմոս Պատրիարքին կողմէ շնորհաւորական այցելութիւն տուաւ Սուրբ Պատրիարք Հօր։

Ֆէների Պատրիարքարանի Փոխանորդն իրեն ընկերացողներուն հետ Մայր եկեղեցի իջաւ և աղօթելէ յետոյ մեկնեցաւ։

Երէկ, վսեմ. Աբրահամ փաշա, Նուբեան էֆէնտի, Նորատունկեան Գաբրիել էֆէնտի և Զարեհ Տիլպէր էֆէնտի շնորհաւորական այցելութիւն տուին Սուրբ Պատրիարք Հօր։

Խս գիւղէն կը գրեն մեզ.

Գեր. Եղնիկ եպիսկոպոս Ապահունի, որ Սուրբ Ծննդեան տօնին առթիւ Ամեն. Սուրբ Պատրիարք Հօր յանձնարարութեամբ գիւղս եկած էր առաջնորդարան վարելու քարոզչութեան պաշտօնը, թաղեցիին ու թաղական խորհուրդին խնդրանքով յանձն առած է քարոզչութեան մնայուն պաշտօնը վարել ի Խապիլ։

Ամեն. Սուրբ Պատրիարք Հայրը, իմանալով որ գիւղս թաղական խորհուրդէն մէկ քանի անդամներ հրաժարած են, անոնց տեղ նորերը նշանակելով՝ ամբողջացուցած է թաղական խորհուրդը։

Կարօտեալներու համար գիւղս մէջ կատարուած հանգանակութեան մասին անցեալ օր գրուած էր Աբէ-Եէլի մէջ։ Ցիշուած չէին սակայն Ազգ. վարժարանին վարժարանականները որոնք հանգանակութեան պարտեցան արդիւնաբերապէս։

Ի ՆՊԱՍՏ ԱԶԳ. ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑԻ

Ծնունդի այցելութիւններէ ազատ մնալու համար՝ Խմբագրութեանս ձեռամբ Սուրբ Փրկչի Հիւանդանոցին նուիրած են.

Լեւոն էֆ. Շամանճեան 20 ղրշ.
Միհրան » Քէմիհճեան 20 »
Գրիգոր » Շաքարեան 20 »

ԸՆԹՍԵՐՈՒՄԸ ԻՐԻՒՆ ԴԵՂ.

Յարութիւն էֆ. Սրուանձտեանց ղրկած է մեզ 100 օրինակ՝ Տոքթ. Ս. Ց. Յակոբեանի Առողջապահական Գիրքերէն գործին հայատառ թուրքերէն թարգմանութենէն, Սուրբ Փրկչի Հիւանդանոցի մատենադարանին նուիրուելու համար։

Ե. ՏԷՄԻՐՃԻՊԱՇԵԱՆ

ԸՆԴԱՐՁԱԿ ԲԱԴԱՐԱՆ

ՖՐԱՆՍԵՐԷՆԷ ՀԱՅԵՐԷՆ

Հրատարակուեցան 50 եւ 51 թերթերը։ Վերջին թերթը կը հասնի մինչեւ Soigneusement բառը։ Բաժանորդագրութիւնը գոցուած է մինչեւ 50դ Ֆօռման

Ուրբաթներ թերթ 20 վարայ

ԴԻՄԵԼ ՊԱՂՏԱՍԱՐԵԱՆ ԳՐԱՏԱՐԱՆ, Գալիս Սուլթան համամ փողոց թիւ 14

ՀԵՌԱԳԻՐ ԹՂԹԱԿԻՑ

ԱՐԵՒԵԼՔԻ

ԱՆԳԼԻԱ

Լոնտոնի Նահանգին Տէֆթէրտար անուանեցաւ Սուրիոյ նահանգին նախկին Տէֆթէրտար Նիգոլ պէյ։

Պասրայի նահանգին Տէֆթէրտար անուանեցաւ Սուրիական Տրիպոլսոյ գաւառին նախորդ հաշուակալ Բիզա էֆէնտի, որուն Սանճէյի երկրորդ աստիճան տրուեցաւ։

Պրուսայի կուսակալութեան երկրագործութեան և հանրօգուտ շինութեանց հաշուակալ անուանեցաւ երկրագործական մասնագիտաց ժողովոյ երրորդ ճիւղին նախորդ քննիչ Մազհար պէյ։

Խարբերդի նահանգին վերաքննիչ ատենի ընդհանուր դատախազ անուանեցաւ Պերուսի նահանգին վերաքննիչ ատենի ընդհանուր դատախազ Ալի Եավէր էֆէնտի, որուն յաջորդեց Այտընի նահանգին վերաքննիչ ատենի նախորդ ընդհանուր դատախազ Տիրան էֆէնտի Աշնանեան։

Պրուսայի նահանգին կեդրոնական Նախպետ անուանեցաւ Գաբթէմուտիի նահանգին Նախպետ Այրէտտին էֆէնտի։

Էնկիւրիի նահանգին Նախպետ անուանեցաւ Բուսէլիի Գաղափէրութեան Շերիաթճը Զիւհրի էֆէնտի։

Սանճէյ Միութիւնի ատենեան տրուեցաւ Միւրիէյ վարժարանին հաշուակալ Մէհմէտ Վէհպի էֆէնտի։

Առաջին կարգի Մէճիտիյէ պատուանշան տրուեցաւ Բուսճուքի պուլկար մետրապոլիտ Տ. Զրիզորիոսի։

Երկրորդ կարգի Մէճիտիյէ՝ մայրաքաղաքիս իտալական դեսպանատան խորհրդականին ու զինուորական կցորդին և երրորդ կարգի Մէճիտիյէ՝ առաջին քարտուղարին։

ԻՏԱԼԻԱ

Ի ԿՈՅՍ. ՊԱԼԱՏ.—Ուրբաթ օրը, Սէլամլիքի արարողութենէն յետոյ, Ֆրանսական դեսպան Պ. Քանսոն Վէհ. Սուլթանին ներկայացաւ։

ԱՆԱՏՕԼԻԻ

Նահանգս մէկ քանիներուն մէջ պատահած դէպքերէն ՀԱՍՍՈՒՈՂՆԵՐՈՒՆ նպաստելու համար կազմեալ յանձնաժողովը չաթթ օրն ալ գումարուելով խորհրդակցութիւններ կատարեց։

Ներքին գործոց նախարարութիւնն, ընդարձակ հեռագրիրով, նահանգներուն հաղորդեց այդ յանձնաժողովոյ պարտականութիւնները։

ՐՈՒՄԷԼԻԻ

Նահանգները քննելու պաշտօն ունեցող յանձնաժողովը Սերէզէն Տէմիր Հիսար և անկից ալ Տրամա գացեր է։

ՄԱՀՄՈՒՏ ՃԷԼԱԼԷՏՏԻՆ ՓԱՇԱ.

Ռուսական ու Հանրօգուտ շինութեանց նախարար Մահմուտ Ճէլալէտտին փաշա երէկ կայս. պալատ երթալով, շնորհակալութիւն մատոյց՝ հիւանդութեանը միջոցին իրեն նկատմամբ ցոյց տրուած կայսերական հոգածութեան համար։

Մահմուտ Ճէլալէտտին փաշա երէկ ներկայ գտնուեցաւ Նախարարաց Խորհրդոյ նիստին։

ՀԱՍ.—

Պետական Խորհուրդն աւարտած է այն բանակցութիւնները, զորս կը կատարէր մայրաքաղաքիս մէջ հացերու պատրաստութեան հղանակին և գնոյն վրայ։ Տեղեկագիրը, որ մատուցուած է Բարձր. Մեծ-Եպարքոսին, կը պարունակէ նաեւ մանր զրամի խնդիրը։

ԵՎՄՏԱԿԱՆ նախարարութիւնն, ըստ տեղեկագրութեան Սպարապետի Դրան, գրած է որոյ որ անկ է կանոնաւոր կերպով վճարել՝ նահանգաց ոստիկան-զինուորներու և սպայից ամսաթոշակներուն յատուկ Հավալէները։

ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ դեսպանատան երկրորդ մարտանաւը այսօր Թուլօն պիտի ուղեւորի և, ինչպէս ծանուցուեցաւ, անոր տեղ պիտի գայ Լա Ֆլէշ թնդանօթակիրը։

ԳԵՐՄԱՆԱԿԱՆ կայսրութեան երկրորդ հաստատման քսանքրինգամեայ տարեդարձին առթիւ, առջի օրը, գերմանական դեսպանատան մէջ շնորհաւորական ընդունելութիւնք կատարուեցան և իրիկունն հացկերոյթ տրուեցաւ։

ՀԱՄԱԶԳԱՑԻՆ Անկիւնոցին ներքին կանոնագիրը, Պետական Խորհրդոյ մէջ կրկին անգամ քննուելէ յետոյ, ղրկուած է Բարձր. Մեծ-Եպարքոսին, որ պիտի մատուցանէ զայն ի կայս. պալատ։

ՀԱՆՐՕԳՈՒՏ շինութեանց մասնագիտաց ժողովը քննութեան առած է այն ծրագիրն, որով մենաշնորհ խնդրուած էր Պալըքէսէրէն մինչեւ Էտրէմիտի ծովախորշին վրայ գտնուած Ագշէ նաւահանգիստը շոգե

պիտի հաղորդուի Եվմտական նախարարութեան։

ՄԵՏԱՔՍ.—Պիլէֆիկի մէջ մեծաքսի գինն ինկեր է, իբրեւ հետեւանք Եւրոպայի մէջ պատահած գիներու անկման մը։

ՊՈԼՍՈՅ մաքսատան Այնիէի ճիւղին հաշիւները, կ'ըսէ Սապահ, քննուելու վրայ ըլլալով, վաճառումները առժամաբար դադրած են մինչեւ որ այդ քննութիւնը աւարտին։

ՆԵՐՈՒՄ.— Տիվերիի անուն մարդ մը, որ աւազակութեան համար Միտիլլիի բանտը կը գտնուէր, իր պատժոյն երկու երրորդ մասն աւարտած ըլլալով, ներման արժանացած է։

ՊԵՏԱԿԱՆ Խորհուրդը խորհրդակցութիւններ կը կատարէ որոշելու համար թէ առեւտրական միջնորդները Առեւտրական նախարարութեան թէ Քաղաքագետութեան իրաւասութեանը պէտք է ենթարկուին։

ԲԵՐԱՅ ոսոփկանութիւնը քսակահատներու ընկերութիւն մը գտած և անոր պատկանողներէն ցարդ տասը յոյն երիտասարդներ ձերբակալած է։

ԱՏԱՆԱՅ նահանգին կուսակալ Ֆարիզ փաշա քննական պտոյտի ելած ըլլալով, կուսակալութեան փոխանորդ կարգած է Նահանգին Տէֆթէրտար Միտհաթ պէյը։

ՅՈՒՆԱՑ մայր եկեղեցւոյն մէջ շաբաթ առտու, Մկրտութեան տօնին առթիւ, կատարուած արարողութեանց ներկայ գտնուեցան ռուսական, հելլէնական ու սերպական դեսպանք և Սեւ Լերան գործակատարը։

«ՍԹԱՄՊՈՒԼ» լրագիրը յետայսօրիկ կիրակի օրերն ալ պիտի հրատարակուի։

ԳԷՐԳԷԼԻՍԷի Նախագ և նախնական դատարանին նախագահ Թէվֆիգ էֆէնտի, կ'ըսէ Հագիէթլի, իր ապօրէն ընթացքին համար գատաստանի ենթարկուած ու պաշտօնէ դադրած է։

ՀՐԵԱՑ տիկիններէ կազմեալ աղքատախնամ ընկերութիւն մը՝ ի Բէյա՝ սկսած է տանձ չաքիու ուտելիք, հագուստ, ածուխ և այլն բաշխել կարօտեալներու։

ՀՆՈՒԹԻՒՆ.—Անգլիացի Գ. Պէլիսի արտօնութիւն պիտի տրուի տարի մը եւս հնագիտական խուզարկութիւններ կատարելու Երուսաղեմայ գաւառին մէջ։

ՀԵՌԱԳՐԱԿԱՆ ու թղթատարական վերատեսչութիւնը նկատողութեան առած և ընդունելի գտած է ծրագիր մը, որով ինչ ինչ միջոցներ առաջարկուած են՝ հեռագրական ու թղթատարական վարչութեան հասոյթն աւելցնելու և բարենորոգումներ ի գործ դնելու համար։

ԶՄԵՌ.—Ճիսրը Մուսթաֆա Փաշէն կը գրեն թէ սաստիկ ձմեռ կընէ. ամէն կողմ սառած և գետինը ծածկուած է երկու թիզ ձիւնով։

ԱՂԵՔՍԱՆԴՐԻԱՅԷ կը գրեն թէ քոլերան անհետանալու վրայ է և թէ երեք օր առաջ դէպք մը այլ պատահեր է։

ՓՈԽԱՌՈՒԹԻՒՆ.—Մանիֆէս— կը գրէ թէ լրջօրէն խորհուրդ կայ օսմանեան փոխառութեան մը յԵւրոպա, որոյ գումարը մինչեւ հինգ միլիոն ոսկի պիտի ըլլայ եղեր։ Քանի մը խմբակներ այս գործին կաշխատին և այս է պատճառը, կ'ըսուի, օսմանեան արժեթղթոց բարձրացման։

ՄԱՂՆԻՍԱՅԷ կը գրեն թէ այս օրերս քաղաքին մէջ ու շրջակայքը առատ ձիւն տեղացած է։

ՌՈՒՄԱՆԱԿԱՆ դեսպան Գ. Միքիլինէի տեղ, կ'ըսուի թէ, Գ. Տէմէթռ Օլանէսքօ մայրաքաղաքս ռումանական դեսպան պիտի կարգուի։

ԱՄՍԱԹՈՇԱԿ.—Բամպան ամսուն առթիւ մէկ մէկ ամսաթոշակ պիտի վճարուի կառավարական բոլոր պաշտօնէից ու քարտուղարաց։

ՄԱՀ ԴՈՒՄՊԱՐԻ ԷՖԷՆՏԻՒ. — Կայս. Դիտարանին տնօրէն Արիսթիտ Դումպարի էֆէնտի, որ երկար ատենէ ի վեր հիւանդ էր, անցեալ օր մեռաւ։ Վախճանեալը իր ուսումն առած էր Սթէնքի, Պերլինի ու Փարիզի մէջ և երկար ատենէ ի վեր կը վարէր կայս. Դիտարանին տնօրէնի պաշտօնը։

ԵՐԿՐԱՇԱՐԺ. —Կայս. Դիտարանը հեռագիր ստացած է թէ ամսոյս 3ին Կէմլէյիկի մէջ երկրաշարժի թեթեւ ցնցում մը զգացուեր է։

ՂԱԼԱԹԻՈՅ Պօրսային վարչութիւնը ծանուցած է թէ, ըստ կանոնագրի, արգիլուած է սակարանի սրահէն դուրս գործողութիւն կատարել։ Հաւանօրէն այդ միջոցով կուզուի արգիլել գործողութիւններն այն արժեթղթոց, որք պաշտօնապէս ընդունուած չեն, և որոց վրայ սովորութիւն եղած է սրահէն դուրս գործողութիւն կատարել։

ՎՃՌԱԲԵԿ ատեանը վաւերացուցած է Եղեռնադատ ատենի մէկ վճիռն, որով Հասան անուն մարդ մը՝ իբրեւ դրամանենգ՝ տասը տարուան տաժանակիր աշխատութեան դատապարտուած էր։

ԸՆԴՀԱՐՈՒՄ. —Առջի իրիկուն, Մախտուէի Շահին չոգենաւին և Շիրքէթի կառաբարձ չոգենաւին միջեւ ընդհարում մը տեղի ունեցաւ՝ նաւը քէօչիկի առէւ։ Շահինին կողմնակի խլիկներէ մին վնասուեցաւ։

—Ռոկեղլիւրի երկու թիւ չոգենաւը առջի օրը, Եէմիչի նաւամատոյցին զարնուելով գլխու կողմի վարի սրահը բաւական վնասուեցաւ և սկսաւ ջուր առնուլ, սակայն ոչ է արկած չպատահեցաւ։

ԳՈՂՈՒԹԻՒՆ. — Անցեալ գիշեր, ի Ղալաթիա, մահճակալի վաճառականի մը խանութին մէջ դրամարկղը բացուելով քսանը հինգ ոսկի և մէկ քանի փոխանակագիրներ գողցուեր են։ Ոստիկանութիւնը նկատելով որ դուրսէն մտնելու ոչ է հետք չկայ, քեռնակերը՝ Դանիէլ՝ ձերբակալած է։

ԱՐԿԱԾՔ.—Անցեալ օր Ահմէտ անուն մարդ մը Սալը Բազարի կողմը մսավաճառէ մը միս գնելու պահուն, խանութպանին խիստ մօտը կեցած ցոյց կուտար իր ուշած տեղն որպէս զի անկից կտրէ. մսավաճառն ալ քստ այնմ դանակով կտրած պահուն, դանակը դիպուածով զարնուեցաւ Ահմէտի երեսին և մէկ աչքը ծանր կերպով վիրաւորուեցաւ։

—Շաբաթ օրը աւստրիական չոգենաւերէ միոյ մէջ Մէնքօվիչ անուն գործաւոր մը չոգենաւին վարի յարկն ինկաւ և ոտքերէն վիրաւորուեցաւ։

ԱԶԳ ՕՍՄ. ՀԱՆՐԱՑԻՆ ՊԱՐՏՈՒՄԸ

Շերամաբուծական վարժարանին բացումը, յառաջիկայ տարեշրջանին համար, տեղի պիտի ունենայ 1896 ապրիլ 1ին (Ն. Տ.)։ Հետեւապէս կը ծանուցուի այս վարժարանին դասընթացքներուն հետեւիլ փափաքողներուն թէ իրենց խնդրագիրները ներկայացնելու են վարժարանին տնօրէնութեան մինչեւ սոյն թուականը։ Անոնք ինչպէս նաև երկրորդ տարւոյ աշակերտները Պրուսա գտնուելու են բացման ը։՝ ԸՆԻՀ. ՏՆՕՐԷՆՈՒԹԻՒՆ

ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ՀՐԱՊԱՐԱԿ

Վերջացող շաբթուն առեւտրական հրապարակը աննպաստ կացութեան մէջ էր, հսկառակ տօնական օրերու։

2,000 քիլէ կարծր ցորեն հասաւ և ծախուեցաւ Բումէլիի ու Էտիրնէի տեսակները օխան 26-27 փարէն։ 15,000 քիլէ կակուղ ցորեն հասաւ ու ծախուեցաւ $12\frac{1}{2}$-13 ղրուշի իւրաքանչիւր քիլէն։ Կիրքա ու Ագիմա ոչ հասաւ և ոչ ծախուեցաւ։ Եգիպտացորենի վրայ աննշան գործեր եղան։ 4,000 քիլէ գարի վաճառեցաւ քիլէն $9\frac{1}{2}$-10 ղրուշէն։ Հաճարի ու վարսակի վրայ գործ չեղաւ. կ'արժեն օխան 15-$15\frac{1}{2}$ և $16\frac{1}{2}$-17 փարա։ Ալիւրներէն հասան 3,000 պարկ Իպսալի, 3,000՝ Օտեսա, 600՝ Վառնա և 500՝ Մարսիլիա։ Ասոնցմէ 5,000 պարկ ծախուեցան ընթացիկ գիներով։ Թեսի վրայ ընթացիկ գործեր եղան, որ կ'արժէ օխան $13\frac{1}{2}$ փարա։

Լուբիաի, բակլայի, կտաւատի, կանեփի, խաչասաչի և բամբակի վրայ գործ չեղաւ։ 500 պարկ կորեկ ծախուեցաւ 35-36 փարէն և 500 պարկ սուսամ՝ տեղական սպառման համար՝ օխան 78 փարէն։

Գազի խէժի վրայ աննշան գործեր եղան օխան 15-21 ղրուշէն, ըստ տեսակին։ 10 սնտուկ աֆիոն ծախուեցաւ 110-135 ղրուշէն և մէկ քանի պարկ դեղին ճէկերի օխան $2\frac{1}{2}$-$3\frac{1}{2}$ ղրուշէն, ըստ տեսակին։

Այլքոյներէն հասան 30 տակառ Ուլատօֆքա, 22՝ Սիրուա և 16 Թէրէսչէնքօ, որք ծախուեցան 42-45 օխան մէկ օսմանեան ոսկւոյ։

Գազիաբերքերէն 250 պարկ խակուէ հասաւ և ծախուեցաւ 11.75-13.50 օսեան ոսկւոյ հարիւր օխան։ 1,500 պարկ Թրիէսթէի շաքար հասնելով ծախուեցաւ 98-99 ղրուշի, ըստ մառքային։ Ռուսական շաքար ոչ հասաւ և ոչ վաճառուեցաւ։

Բրինձ ոչ հասաւ և ոչ ծախուեցաւ։

300 սնտուկ և նոյնչափ Աբօլոն մսմ հասան ու ծախուեցան 56-52 ղրուշի սընտուկը։ Ռուսական քարիւղի վրայ ընթացիկ գործեր եղան։

Պատի անտի

ԱՐԻՒՆԱԽԱՆՁ ՍԻՐԱՀԱՐ

Վիեննայի մէջ վերջերս ահռելի ոճիր մը տեղի ունեցաւ։ Երիտասարդ երկաթագործ մը, թիրտ, բուռն, գինով և ծոյլ, իր դասակարգէն աղջկան մը հետ կապուած էր։ Վիեննայի արտակերդոն Թաղերէն մէկուն մէջ միասին կը բնակէին։

Ժամանակ մը եղաք, կռիւներն ու ադաղակները խեղճ կնոջ զոր կը ծեծէր վայրագ երկաթագործը, դրացիներն ու երբեմն ալ ոստիկանութիւնը հոն կը վազցուն էին։ Եւ կինն իր աշխատանքովը կ'ապրեցուներ այդ մարդը, որ չարունակ գինով էր։

Անցեալները գիշեր մը նորէն կռիւ ծագեցաւ։ մինչ կինը կրակարանին առջեւ կը գրաղէր կռնակը իր մարդուն դարձուցած, այս վերջինը արդուկ մը առնելով երկու հարուածներ կ'իջեցուցէր անոր, խեղճ կինը կ'ինայ, և խորդալով, աչքերը կը դարձուցէ իր ոտանցին։ Մինչ այդպէս նայելուն չդիմանալով, ըսեր է յետոյ այդ համակրելի երկաթագործը, խոհանոցի դանակ մը առի և գլուխը մարմնէն բաժնեցի։»

Երբ ոստիկանութիւնն իմանալով, այդ խուզը մտաւ, երկաթագործը գլխատեալ մարմնին վրայ ծռած, աչքը սեւեռաբիր և ապշահար՝ դեռ ձեռքը կը բռնէր արիւնոռոգ դանակը զոր մէկդի նետելով անձնատուր եղաւ հեղինէ։

ՍՐՏՏԱՇԱՐԺ ՏՌԱՄ ՄԸ

Դեկտեմբեր 29ին ի Լոնտոն, Եորք փողոցը եղերական դէպք մը պատահեցաւ։ Ժամը 5ին մօտ յուսահատ աղաղակներ երկու ոստիկաններու ուշադրութիւնը կը հրաւիրէին։ Մարդ մը դրան սեմին վրայ կեցած օգնութիւն կը գոչէր։

Ոստիկանները տան առաջին յարկի ննջասենեակին մէջ, արեան լճակի մը մէջտեղ գտան ձօն Հիլ անուն մէկու մը դիակը, որ կոշկակարի մը դանակով կոկորդը բացած էր։ Քանի մը քայլ անդին գետին փռուած էր տիկին Հիլ որ ծանրապէս վիրաւորուած էր գանկէն ու երեսէն։

Այս խեղճ կնոջ յայտարարութիւնները բացատրեցին եղելութիւնը։ Առջի գիշերը Հիլ ամուսինք տուն դարձած էին թատրոնէն և կռուի բռնուած էին դերասանի մը պատճառաւ որուն վրայ եռանդով կը խօսէր տիկին Հիլ և որուն թէ՝ տաղանդը թէ ֆիզիկական գեղեցկութիւնը կը գովէր։ Ամուսինը չէր ախորժեր այս գովեստներէն և բնաւորութեամբ կասկածոտ ըլլալով, հետեւցուց անմիջապէս թէ կինն ալ չէր սիրեր զինքը, թէ չանթահարիչ տարփանք մը ունեցած էր դերասանին նկատմամբ որուն վրայ այդ լեզուով կը խօսէր և թէ շատ չանցած իր անձն անոր պիտի յանձնէր։ Այս վիճաբանութիւն երկարեցաւ մինչեւ առտու ու շուտով փոխուեցաւ բուռն կռուի մը լի կշտամբանքներով, նախատինքներով և սպառնալիքներով։

Վերջապէս ժամը 12ին մօտ ձօն Հիլ, ղայրոյթէ ու նախանձէ կուրցած, վառարանին մէջէն տաք ուներկի մը առաւ և անանկ ուժգնութեամբ զարկաւ կնոջը գլխուն որ խեղճը ինկաւ մեռածի պէս։ Կարծելով որ սպանած էր զայն, ամուսինը կարճ նամակ մը գրեց որուն մէջ կը յայտնէր իր յոռի ընթացքը և իր կամքը՝ վերջ տալու իր կեանքին։ Կ'ըսէր թէ կինն սպանած էր անոր անհնազանդական դիտումներուն համար և իր վանդուած պատիւին վրէժը լուծելու համար։ Յետոյ կոկորդը կը կտրէր։ Այս միջոցին էր որ տիկին Հիլ կը սթափէր. իր աղաղակներէն դրացի մը վազելով դուրս կը նետուէր օգնութիւն աղաղակելու։ Կը յուսացուի ապրել կինը։

ԱՄԱՆՈՐ Ի ՁԱՐՈՆ

Քանի որ Ձարոն օրուան խնդրին մէջն է, հետաքրքրական է գիտնալ թէ նոր տարին ինչպէս կը տօնեն հոն։

Հանդէսներու համար ամէն բան պատրաստուած ըլլալով, արեւածագին հետ ամէն մարդ ոտքի վրայ է։

Ամենքն ալ իրենց տօնական զգեստները կը հագնին, և շնորհաւորութիւնները՝ բարեմաղթութիւններով հանդերձ՝ կը սկսին։

Կինը սրահին փոխթներուն վրայ դրած է այն կաղամբնդէղները զոր իր ամուսնին կընծայէ։

Ամուսինը երեւնալուն պէս կինը երիցս կը ծնրադրէ, յետոյ իր մեծարանքն անոր կուղղէ մարմինը կիսակամ և դաստակներուն և ափերուն վրայ կռթնած, որոնց մատները դէպի ծունգերը երկարած կը մնան։

Երիկն ալ կը կծկուի իր կողակցին դիմացը, ձեռքերը ծունգերէն կախուած՝ մատներուն ծայրը մինչեւ գետին և գլուխը թեթեւապէս հակած։

Հանդիսապէս կը փոխանակեն ընծաները։

Յետոյ կարգը կուգայ տղաքներուն, յետոյ մեծ հօր և մեծ մօր։

Վերջապէս ամէնքը միասին կը ճաշեն, ու մինչեւ ցորեկ այցելութեան կընդունին և կուտան։

ԶԻՆԱՑԻՒ ՄԸ ԶԱՒՈՂՈՒՄԸ

Լի-Բի-Ան-Ման անուն խեղճ չինացի մը, երեսուն երկու տարեկան, յունուար 3ին առտուն կը ներկայանար Փարիզ, Բըրօվանս փողոցի ոստիկանատունը՝ պաշտպանութիւն խնդրելու համար։ Ֆրանսերէն բառ մը չգիտնալով արտասանել, Զինացին կը փորձէր շարժումներով հասկցունել թէ որքան դժբախտ էր ինք. բայց վերջապէս հարկ եղաւ թարգմանի դիմել, որ ոստիկանապետին բացատրեց ձախողուածներու շարքը որոնցմէ անցած էր խեղճ մարդը։

Թատերական խումբի մը մէջ մտնելով որ ներկայացումներ կուտար ի Փարիզ, Լի-Բի-Ան-Ման բանակութիւնը ունեցած էր թատերապետին հետ, որ վռնտած էր զինք, և որոշած էր իր երկիրը դառնալ։ Կասկածելի գործակալի մը հետ յարաբերութեան մտաւ որ ունեցած քիչ մը ստակը յափշտակեց ու Մարսիլիա ղրկեց չինացին։

Հոն ուրիշ խաբեբայի մը ձեռքն ինկաւ որ նաւ մը նստեցուց զայն և իրքեւ ուտմամակ՝ երկաթուղեաց ընկերութեան յայտագիր մը տուաւ ձեռքը։ Բայց նաւը ճամբայ ելլալէն յետոյ խմաց տրուեցաւ տագիր մը տուաւ ձեռքը։ Բայց նաւը ճամբայ ելլալէն յետոյ խմաց տրուեցաւ թեղճ մարդուն թէ նաւը Զինաստան չէր երթար, այլ ուղղակի Լոնտոն ուր արդարեւ Լի-Բի-Ան-Ման ցամաք ելաւ դեկտեմբերի վերջը։

Գիշ մը նպաստ ընդունելով Փարիզ դարձաւ յուսալով հոն վերագտնել իր հայրենակիցները, բայց քաղաքին մէջ մոլորելով։ առանց ստակի, ա՛լ չէր գիտեր որ երթալիքը, երբ ոստիկան մը ձերբակալից զինք և ոստիկանատուն տարաւ։

ԱԼԻՄԻՆԻՕՄԷ ՆԱԻ

Մեծակարուստ իշխան Վիտ՝ Ցուրիխի մէջ դրօսանաւ մը չինել տուեր է ալիւմինիօմէ։

Այս սիրուն փոքր նաւ, զոր երեք վաճառներով փոխադրած են ի Ճենովա, ուր ծով պիտի իջուցուի, կրնայ տասերկուտասնըմէկ մարդ պարունակել։

Զրնկդմիր։ Մեռաքէ առագաստ, ամենաթեթեւ հովէն, ամենէն չնորհալի և ամենէն թեթեւընթաց դրօսանաւը կ'ընէ զայն։ Եթէ հովը դադրի, նաւը նաւթով կ'ընթանայ։ Ծխնելոյզը, նոյնպէս ալիւմինիօմէ, սովորաբար առագաստներուն ետեւը կը ծածկուի։

Վակրաման

ՂԱԼԱԹԻԱ, 8.20 Յունուար 1896

Անուանումն. եւ Վճարում	Թուական		Անուանումն Արժեթղթոց	Ընթացիկ Գիներ	
			Քոնս.Սէրիա A	59	20
100			» » B 1%	22	10
100			» » C	21	30
100	1881				
100			» » D գոցուած	22	05
400			» » D բացուած	22	25
100			» » D միջօրէ	22	25
100			Ռում.Եկր. գոցուած	107	—
Դք. 500	1870		Ռում.Եկր. բացուած	108	—
			Ռում.Եկր. միջօրէ	108	—
Անկ. Վճր.					
20 10	1890		Օսմանիէ 4%	—	—
22 11	1869		Քրէտիտ Էֆէն. Սթ.	7	30
10 5	1872		Սուս. Թ. տը Շ. է Վ.	5	37
140 140	1878		Լաւրիումի	43	—
500 300	1889		Անատոլուի (Բժշ. %)	605	—
500 500			Երկաթուղիներ (Գրշ. %)	315	—
20 8	1832		Թրամուէյ (Բժշ. %)	7	75
500 500			Թրամուէյ (Գրշ. %)	490	—
500 200	1883		Սամ. Ռէժիի	17	20
1.40 1.40	1892		Սամ. Միկարէպ 6%	1	50
11 $5\frac{1}{2}$	1893		Սամ. Ապահովագր. Ընկ.	1	70
500 500	1882		Զբի Ընկ. Տէրբոս	390	—

ԹԹԻԼԱՆՑ (Բրիմ) ԴԻ ՎՐԱՑ	Ա.Ո.	Ղրշ.
8 օրուան համար 1000 հատի	—	—
1 ամսուան համար	—	—
1 օրուան համար	—	—
Միջոց	—	—
Կանեփիկ (Հէվալէսիզ)	1	$32\frac{1}{2}$

ԸՆԹԱՑՔ ՓՈԽԱՆԱԿԱԳՐՈՒԹ		Ա.	Ղրշ.
Լոնտոն 3 ամիս	Ղրշ.	110	20
Փարիզ »	Ֆր.	22	85
Վիեննա 3 օրուան	Ֆիորինս.	10	$87\frac{1}{2}$
Պերլին »	Մարք.	15	45

ԹԹԻԼԱՆՑ ԵՐԿԱԹՈՒՂԻՆ ՎՐԱՑ			
3 օրուան համար 25 հատի	Ֆր.	3	50
1 ամսուան համար	»	6	50
ԸՆԹԱՑՔ ԴՐԱՄԻ			
Անգլ. ոսկի	Ա. Ո. 100 ղրշ.էն	113	04
20 Ֆրանքնոց		87	20
20 Մարքնոց (Գերմանական ոսկի)		107	20
Քրիմիից		51	10
Բուլպ Մոդեաղրամ		6	53
Մէճիտիէ		165	32
Մանր արծաթ		103	—
Մէճիտիէ		98	20
Տոկոս Զալանիոյ Ցակարանի		6	—

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՍԱԿԱՐԱՆՔ

ՓԱՐԻԶ 18 Յուն.			
Քոնսոլիտ Սամ.	B Կնիկ. Ֆր.	—	—
» »	C »	23	20
» »	D Բացուած »	—	—
» »	D Գոցուած »	21	40
Ռումելիի Երկաթուղի	»	109	37
Բրիսքիզէ	»	462	50
Մարսային Պարտատոմսիք	»	—	—
Օսմանիէ	»	—	—
Ռէժիի Բաժնեթուղթ	»	412	50
Պանք Օսման (անուանկն.)	»	574	25
Ռանթ Ֆրանսական 3%	»	101	90
» » 4½%	»	106	90
» Իտալական	»	84	60
Քրէտի Լիոնէ	»	775	75
Քրէտի Ֆոնսիէ	»	—	—
Քոնդու

ՌՕՍԻԱ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ՐՆԿ.

1881 Մարտ 20ի Կայսր Իրատէով արտօնեալ
Ընկերութեան կեդրոնատեղին Բեթերսպուրկ
Ընկերութեան ապարանքը, Մեծ Մոսքսիա 37
Ապահովագրութեանց ճիւղեր ՀՐԴԵՀ.—ԿԵԱՆՔ.—ՓՈԽԱԴՐՈՒԹԻՒՆ.—ԱՐԿԱՆՔ

Ընկերային դրամագլուխ ամբողջովին վճարուած 4,000,000 ռուպլի
Երաշխաւորութեան գումար 63,000,000 Ֆրք.
1894ի հասոյթը 24,500,000 »
1881էն ի վեր Ընկերութիւնը իր ապահովագրողներուն վճրծ. է մօտ 90,000,000 »

Ընդ. Հ. Գործակալ Թուքիոյ համար
ՊՕՂՈՍ ԱՒԳԵՐ
Գոլիս Ճէլալ Զէյ խան, Թիւ 22, 23

Գլխաւոր Ընդ. Գործակալութեան
Ա. ՀԻՒՐՄԻԶ

Մասնաճիւղ Ղալաթիա, Զէօմլէքճի փողոց, 14
Գրասենեակ Ս. Ժ. ՌԻԲՈՒՆ ԵՒ ԸՆԿ. 02.

PHŒNIX FIRE OFFICE

ԱՌԱՋՆԱԿԱՐԳ ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ԸՆԴԴԷՄ ՀՐԴԵՀԻ

"ՖԻՆԻՔՍ

ՏԱՐԵԿԱՆ ՀԱՍՈՅԹ Անգղ. ոսկի 1,000,000

Հիմնեալ ի Լոնտոն յամին 1782

ՖԻՆԻՔՍ, հիմնեալ առաւել քան մի դար յառաջ, սոսկ հրդեհի ապահովագրութեան ընկերութիւն մ'է՝ որոյ բաժնետէրերը Անգղիոյ ամենահարուստ և հանրածանօթ դրամատէրեր են՝ ունենալով ռնսահման պատասխանատուութիւն։

ՖԻՆԻՔՍ ընկերութեան աշխարհահռչակ առատաձեռնութեան մի գլխաւոր ապացոյցն է 18,000,000 Անգղ. ոսկւոյ գումարն զոր ցարդ վճարած է հրդեհի ճնշողներուն համար։

326

ՖԻՆԻՔՍ ընկերութիւնն կ'ապահովագրէ ընդդէմ հրդեհի և կայծակէն՝ կառուածք, կարասիք և ապրանք՝ յոյժ նպաստաւոր պայմանօք և միջնորդութեամբ ստորագրելոցս, որք ունիմք լիազօր իշխանութիւն կարգադրելու անմիջապէս մեր ապահովագրելոց կրած վնասներն։

Հ. ՍՈՒԱՆ և ԸՆԿ. ընդ. գործակալք Կ. Պոլսոյ, Պուլկարիոյ և Սիւ ծովու եզերաց, Ղալաթիա, Պանք Օթոմանի վարի քովը ի Վիթալիս խան, գետնայարկ Թիւ 1։

ՕՍՄ. ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ՀԻՄՆԱԼ ԸՍՏ ՀՐՈՎԱՐՏԱԿԻՊ ԶԵՀԱՓԱՌ ՍՈՒԼԹԱՆԻՆ

1892 ԹՎՈՍՏՈՍ 2 20 ՍԵՊԷՄԲԵՐ 1310

Ապահովագրութիւնք ՀՐԴԵՀԻ, ՓՈԽԱԴՐՈՒԹԻՒՆ ԿԵԱՆՔԻ ԵՒ ԱՅԼ ԱՄԵՆԱՅՆ ՎՆԱՍՈՒՑ

ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ, ԿԵԴՐՈՆԱՏԵՂԻՆ, Կ. ՊՈԼՍՈՅ. ԵԷՆԻ ԽԱՆ, ՔԱՐԱՔԷՕՑ, ՂԱԼԱԹԻԱ 28

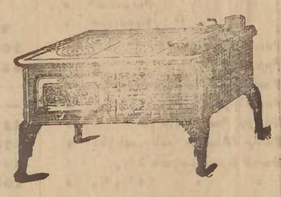

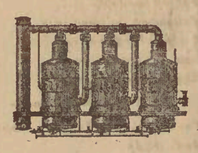

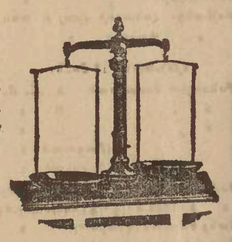

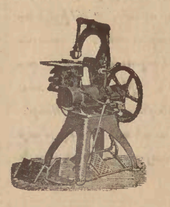

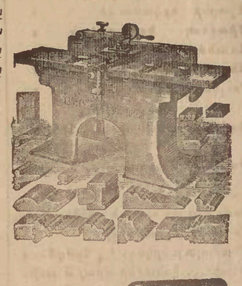

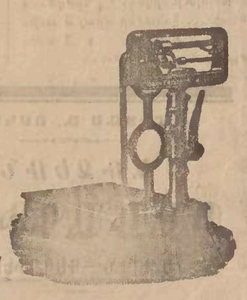

ԷՖՍԲՕՌ ՎԷՐԳԱՆՏ
ԸՆԿԵՐԱԿՑՈՒԹԻՒՆ
ՄԵՔԵՆԱՑԻՑ ԳՈՐԾԱՐԱՆՆԵՐՈՒ
ԵՒ ԳԵՐՄԱՆԱԿԱՆ ԳՈՐԾԱՏՈՒՆՆԵՐՈՒ
ԱՐՏԱԴՐՄԱՆ ՀԱՄԱՐ
ԱՆԱՆՈՒՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
Կ. ՊՈԼՍՈՅ ՇԵՐԶԱՆԱԿ

Ցուցադրութիւն մեքենաներու եւ գերմանական ճարտարագործական այլ նիւթերուն ալաթիա, Բէր էմպէ Բազար եւ Մէկրեմէ փողոց, Թիճարէթ խան [Նախ կին Կեդրոնական Ոէժիսի]

Մեծ մասերը զանազան մեք նաներու, որք են՝ շոգեշարժ մեքենայք, կազով ու բարիւղով շարժող մեքենայք, որոց սին շարժման կը գտնուի նեռէ յանախորդն ուզէ։ Պարզ բարիւղի լամբարը մէկ ժամուան մէջ 0.4 ոիլոկրամ կը սպառէ, այսինքն ժամը 15էն 20 փարալի։ Կը գտնուին նաեւ ճախարակներ, ծակող մեքենաներ, քերան բացող մեքենաներ, երկաթաթիթեղէ եւ Ֆանսրաբարտէ Ֆիթեղահատներ, Ֆիթեղագործական, դարբնական, կոպարարական, ատաղձագործական մեքենաներ, ջրմուններ, հերկագործական եղեւաներ, շաղախ, գերմանական երկաթէ գեանիներ, ասֆալտ, խայծդնաւոր քարտոն, խոռանոցի անօթք, կազի լամբարներ, ճեմիշի կամ զմածք, պիսիրլէդ, կարի մեքենայ, եւն. եւն.

Մասնաճիւղ
ԱԹԷՆՔ, Սոփոկլէս փողոց, 11 [Նախկին Գորգ. Ա.Թէնքի]

Գեղրոնեներ
ՍԵԼԱՆԻԿ, Թոփհանէ Քաղ, ՊԻՐԼՈՆ, Բիլիտոն փող.

Գործակալարիւք
ՍԵԼԱՆԻԿ | ՄԵՐՍԻՆ | ՊԷՐՈՒԹ | ՊԱՖՅԱ
ԻԶՄԻՐ | ՀԱԼԷՊ | ԴԱՄԱՍԿՈՍ | ԵԱՖԱ
Բորգու, Զանդա, Բաղրաս, Քալա [illegible]
Զօլ, Ալեքսանտրիա, Գահիր [illegible]

ԿԻՒԶԷԼԴՕԳՈՒԼՄԸ (Բարիզ)
ED. PINAUD
PARIS
37, Պուլվար տը Սէբաստոպոլ, 37
Բէրլաքէնտէ մաղազասը։
30, Պուլվար տէ Ղիթալիէն, 30
ԷՏ. ԲԻՆՕ
Մաղազասպան մախսուս
ԻՐՍՈՐԱՔԻՍԻՐ ԿԻՒԶԷԼԴՕԳՈՒԼՄ
ԻՐՍՈՐԱՔԻՍԻՐ Թիւլասա
ԻՐՍՈՐԱՔԻՍԻՐ Սապօն
ԻՐՍՈՐԱՔԻՍԻՐ Բօմատա
ԻՐՍՈՐԱՔԻՍԻՐ Եաղ
ԻՐՍՈՐԱՔԻՍԻՐ Բուտրա
ԻՐՍՈՐԱՔԻՍԻՐ Թուալէթ սէրքէսի (վինէկր)
ԻՐՍՈՐԱՔԻՍԻՐ Պրիլանթին
ԻՐՍՈՐԱՔԻՍԻՐ Գոգու չրգնը
ԻՐՍՈՐԱՔԻՍԻՐ Թուալէթ սույը
ԻՐՍՈՐԱՔԻՍԻՐ Գոզմէթիք
Գուալէթ վէրիճի Գ.ԸՆԱ.Գ.ԸՆԱ.ՍՈՒՐԲԸ պաղա մախսուս գայիտէյի սըհհիյէ
Բարիզին 1889 սէրկիի ուսմամբի ՊՈՒՐԷԼԻԹ
Մէնտիլ իչին բէք նէֆիս գոգուլար Մէսէլա թէֆարիք
Պէյազ էլիթրոք չիչէյի — թէտաոբա
Զամբագ բուտրաբ (Իրիս)
Բարմ մէնէքշէսի
Մարուլ խիլասասընտան ալա տայան թէն
Տիշ թէմիզլէմէկէ վէ տիշ աղրըսընա մախսուս իքսիր։

ՄՕՐԻՈԼ
ՇԱՐՈՊՕՒ, դեղագործ ի ՓԱՐԻԶ
MORRHUOL DE CHAPOTEAUT
ՄՕՐԻՈԼԸ կը պարունակէ բոլոր ազդեցիկ տարրերը Մօրիւ ձկան իւղին, բացի ճարպոտ մասէն. աւելի արագ կ'ազդէ։ Հիւանդանոցներու մէջ կատարուած փորձերը կ'ապացուցանեն թէ ՄՕՐԻՈԼԸ չատ ազդեցիկ է նոր սկսող ցնցղատապերու, հարբուխներու, իջուածքներու, կուրծքի հիւանդութեանց մէջ։ Առաջին օրերէն զէրեպային քրտինք կը գադրին, ախորժակը կը բացուի, գոյնը կը կենդանանայ, հիւանդները ոյժ կ'առնեն, հազը կը նուազի, մարմնոյն ծանրութիւնը կ'աւելնայ։ ՄՕՐԻՈԼԸ շուտով կը վերակազմէ տկար տղաքները։
ՓԱՐԻԶ, 8, Վիվիէն փողոց
եւ բոլոր դեղարանները

ԳՆԳՈՒԹԻՒՆ
բուժում ենորհիւ
հեմարհս Լուծիչ Դարման
ապաստ ազդեցութեամբ, ախորժելի և դիւրամարսելի
ՎԻՇԻԻ ԼՈՒԾԻՉ ՓՈՇԻՆ
Փարիզ, 6, ավենիւ Վիքտորիա եւ դեղարանի

Les Pilules purgeant sans Coliques
PILULES SAVONNEUSES BOISSY
LAXATIVES
PURGATIVES
RAFRAÎCHISSANTES
La Boîte de 40 Pilules : 2 fr. franco.
Ph^ie BOISSY, 2, Place, Vendôme, PARIS
ՊՈՒՍԻԻ ԱՆՈՒՇԱՅԻՆ ԴԵՂԱՏՈՒՆԵՐԸ
միակ լուծողականներն առանց խիթի բուժում պլեսաւորու, չղցաւորու, պնդութեան, աղեաց անուժութեան եւայլն...
Կը գտնուի ի Կ. Պոլիս, դեղագործ Բանցիկի քով, Բերա, Մեծ-փողոց, 249 370

EMULSION SCOTT
(ՍԿՕԹԻ ՕՐԱԼԸԷՍԿ)
ՄՕՐԻՒ ՁԿԵՆ ՅԱՒՏ ԻՒՂ.
Իր փոխարէն ոչ շուկ և տարայով
Գերազանց մեծամեծ ՊՏՈՒՆ և ՉՕՌԻՆԵՒ ի Նիւ-Եորք։
Կաթն չափ ախորժահամ է
Մօրիւ ձկան համ իւղի բոլոր յատկութիւններն ալ ունի
Կը բուժէ թոքախտը
Կը բուժէ անարիւնութիւնը
Կը բուժէ խոշլերը
Կը բուժէ հազը, ցրտաուռութիւնները
Կը բուժէ ընդհանուր տկարութիւնը
Կը բուժէ մանկանց ճոռաճութիւնը
Բժիշկներէն ընդունուած է, ախորժ համ ու հոտ ունի, դիւրամարս է, և ամենէն փափուկ ստամոքսները կը տանի զայն.
Կը վաճառուի գլխաւոր դեղավաճառաց և դեղագործաց քով։
Գործակատարը ի Կ. Պոլիս, ՀԱՄՄԷՐ ԵՒ ՀԱՒԻԵԼ

HAMBURG MUNICH UNITED
ՀԱՄՊՈՒՐԳ ԵՒ ՄԻՒՆԻԽ
ՄԻԱՑԵԱԼ
ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆՔ ԸՆԴԴԷՄ ՀՐԴԵՀԻ

Դրամագլուխ	Ֆրանք 8,000,000
Պահեստի դրամ	10,028,000
Տարեկան հասոյթ	23,250,000

ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆՔՍ ՓՈԽԱԴԱՐՁ ԵՐԱՇԽԱՒՈՐՈՒԹԵԱՄԲ կ'ապահովագրեն մթերանոցներ և բանկութիւններ և սոցա մէջ գտնուած վաճառքներ և կարասիներ խիստ չափաւոր սակագնօք
894 Լիազօր ներկայացուցիչ Կ. Պոլսոյ
ԳԱՌԵԻԿ ԱՍՏՈՒԱԾԱՏՈՒՐ, Պոլիս, Պահչէ—Գապու, Անանիատիս խան. 12, 13, 14

VICHY
Միակ ճշմարիտ բաղդիչները
ՎԻՇԻԻ
ԵՒ
PASTILLES VICHY-ETAT
Որ մեծարեալ կնքուած տուփերով կը ծախուին
ՊԱՆԱՆՔՅԵԼ ՊՏԱՆԱՆ ՄԱՐԳԱՆ

ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ ՄԷՆԲԱՐԷ
Բան մը զնէք առանց այցելելու Մէնբարէ վաճառատունը, ԴԵՂԱՏՈՒՆ, ՍԱՆՏԵՂԵՆԷՆ, ԼԱՅ ՓՈՂՈՑ, ԹԻՒ 166, ԴԱՐԱՆԼԸՊ ՅԷՐՈՒՆԷ ԴԻՄԱՑ։
Եթէ ոչինչ համար նիւթերու առագին մթերք կան։ Գրէք վաճառատուն մը այսքան մեծ զուարճութիւններ յանձն չէ առած իր ժամանակեան համբաւը պահելու համար որպէս Մէնբարէ վաճառատունը։ Արգոյ հասարակութեան աւելի կատարեալ գաղափար մը տալու համար քանի մը նիւթերու գիները կը նշանակուին՝ Ֆրք
1 կտոր բուրդի անդրավարտիք կէկեր սիզէտ 12 1/2
» » » 12 1/2
Ֆիլտրոս ֆանէլա գծաւոր կամ գորշ 12 1/2
3 Զոյգ գուլպա ճերմակ կամ գորշ բրդէ 12 1/2
6 » » բամբակէ գծաւոր կամ սեւ 12 1/2
2 » » անգլիական բրդէ 12 1/2
4 » » բամբակէ գծաւոր կամ սեւ 12 1/2
1 Կտոր ֆիշիւ գուտ բրդէ 12 1/2
1 » բրդէ վոսաւակ 12 1/2
1 » էրիկ մարդու ճերմակ շապիկ կամ ֆանէլա ճերմակ 12 1/2
3 Կտոր փոքր շապիկ կտաւէ օձիքով 12 1/2
1 Զոյգ կտաւ ֆեւնոց 12 1/2
6 » » օձիք 12 1/2
1 Կտոր, բիկ մարդու կամ կնոջ անդրավարտիք բուռուազէ կամ բուեռն 12 1/2
1 Կտոր Շապիկ կնոջ հաւար 12 1/2
12 » ճերմակկամ գուլաւոր ֆաշկինակ 12 1/2
6 » անմեռոց կտաւէ եւ ֆանոր 12 1/2
1 » գուլաւոր կտաւէ սփռոց 6 հոգինոց 12 1/2
1 » ճերմակ սփռոց վեց հոգինոց 10
12 Թէյի անմեռոց 10
1 Լիւրա 0 տր Բոյոներ ֆիլ եղարաք 12 1/2
1 Տուփ բառֆիմբռի 12 1/2
Որսի բամբակնակ զուտ բրդէ, կնոջ չարէդ բրդէ, ձաքոնի մետաքէ ֆաշկինակ, փոդկաբերջին նորաձեւութիւն, ժամացոյց ամերիկեան դրուագեամբ, անկողնի ծածկոց զուտ բրդէ կամ մետաքսէ, եւ ուրիշ շատ նիւթեր։ Մէնբարէ վաճառատունը իր ծախէ անմրցելի համար անֆափանցիկվերարիներ չափազանց ժամն գներով

ԵՐԿԱԹԽԱՌՆ ՔԻՆՔԻՆԱՅԻ
ԳԻՆԻ ԵՒ ՕՇԱՐԱԿ
ԿՈՒՄՕ ԵՒ ԸՆԿ. ԴԵՂԱՏՈՒՆԻՆ Ի ՓԱՐԻԶ
QUINQUINA FERRUGINEUX
Այս երկու դեղերուն վերանորոգիչ և զօրացուցիչ յատկութիւնները յանձնարարելի են անարիւնութեան, դաշտանի անկանոնութեանց, ստամոքսի գեղումներու, աւշկանութեան և արեան տկարութեան դէմ։ Կոմօ և Ընկ. Երկաթախառն Քինքինայի Գինին և ՕՇԱՐԱԿԸ շուտով կը բազմացնէ տկար տղաքը, ոտգոյն և անարիւն աղջիկները։ Օշարակը փոքր տղաքներու համար կը գործածուի. քինքինայի կեղեւոյը կը պատրաստուի որ կը ծառայէ հաշակաւոր Բելդիէ քինինի պատրաստութեանը։
Փարիզ, 8, Վիվիէն փողոց
և ամէն դեղարաններ։ A.

ՆՈՐ ՈՒՂԵՑՈՑՑ
ՄԷՆԱՅԹԸՐԻ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ
Ուղղակի և Սեւեկ ընդմէջ Լոնտոնի եւ Սիւ ծովու նաւահանգիստներուն (երթուղարձին հանդիպելով ի Հաւր)։
Լոնտոնէ մեկնում ամեն կիրակի. Մարսիլիաէ եկնում ամեն շաբաթ օր, իրիկուան ժամ 4ին, մէկ շաբաթ, սկսեալ սեպտ. 21էն, դէպի Պիրէոն, Իզմիր, Տարտանէլ, Կ. Պոլիս, միւս շաբթուն, սեպ. 28էն սկսեալ, դէպի Քալամաղա, (փոփոխակի Քաֆաբօր) Ճորա, Սէլանիկ, Տէտ-Ագաճ, փոփոխակի Քավա ա, Տարտանէլ, Կ. Պոլիս։
Կ. Պոլսէ մեկն ամ դէպի Մարսիլիա, Հաւր, Լոնտոն, ամեն ուրբաթ, առտուան ժամ 9ին, մէկ շաբաթ, Տարտանէլէն, Տէտ-ագաճէն (փոփոխակի Քավա), հոկտ. 11էն սկսեալ եւ միւս շաբթուն Տարտանէլէն, Իզմիրէն, Պիրէոնէն, հոկտ. 18էն սկսեալ։
Բաց ասայ, ամեն տասնորինգ օրը, ուրբաթ իրիկուան ժամ 4ին, հոկտ. 1էն սկսեալ Սուրիոյ գծին շաբթուան Կ. Պոլիս գալով անմիջապէս պիտի մեկնի դէպի Մարսիլիա միայն Իզմիր ու Պիրէոն հանդիպելով։

ՍՈՒՐԻՈՅ ԳԻԾ
Հոկտ. 3էն սկսեալ, հինգշաբթի իրիկուան ժամ 4ին, ամեն տասնորինգ օրը։ Կ. Պոլսէ մեկնում դէպ Իզմիր (առանց ուրիշ շրջենաւ փոխադրուելու) Վաֆի, Սամսա, փոփոխակի Հէռոյոս, Պէրամ, Լաչնաբա, Մէրսին, Իսքէնտէրուն, Լաչաքիա, Թրիբոլի, Նոբէն Պէրուտ, Ալեքսանտրիա, Մարսիլիա՝ ուրիշ նաւ փոխադրուելեամբ, Պէրամ դէպ ի Եաֆա եւ Բոր-Սայիտ։

ՕՏԵՍԱ-ՆՈՎՈՐՕՍԻՍԷՖ ԳԻԾ
Ուղղակի երթեւեկ կիսամեայ Լոնտոնէն, Հաւրէն, Մարսիլիաէն եկած սուրհանգիստներով։ Կ. Պոլսէ մեկնում երկուշաբթի իրիկուան ժամ 4ին, հոկտ. 7էն սկսեալ։

ԱՆԱՏՕԼՈՒ-ՊԱԹՈՒՄԻ ԳԻԾ
Ուղղակի երթեւեկ տա նընդհատօրեայ՝ Լոնտոնէն, Հաւրէն Մարսիլիաէն եկած սուրհանգիստի մերով։ Կ. Պոլսէ մեկնում կիրակի կէսօրին դէպ՝ Նամսոն, Կիրասոն, Տրապիզոն եւ Պաթում։ 425

ՇՈՓԵՆԱՒԱՅԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ՀԱՅԿԱԿԱՆ և ՄԱՐՈՒԵԱՆ
Ն. ԲԱՌԻ ՇԸՆԿ
Մարսիլիայի եւ Պաղեստինի միջեւ կոնոնասարքէս Քանոզ
Սիրոսասի շոգենաւը Պաթում պիտի ուղեւորի հանդիպելով Սամսոն, Կիրասոն և Տրապիզոն յունվ. 21ին իրիկուան ժամ 4ին (Ը. Ե.)։
Մէնէրեի շոգենաւը ուղղակի Մարսիլիա պիտի ուղեւորի յունվ. 28ին (Ը. Ե.)։
Բարիզ-Լիոն-Մարսիլիոյ երկաթուղեաց ուղեւորութիւնն ի միասին առնելով,
Ա. կարգ 245 Ֆրանք
Բ. » 175 »
Ուղղակի և արագ ուղեւորութիւն
Նաւուղէքի, ուղեւորութեան և այլ տեղեկութեանց համար՝
Դիմել առ գործակատար
ԹԻՄՈԹ. ԲԸՊՈՒԼ
33 Մոմհանէ փողոց Թ 10

ED NAVIGATION A VAPEUR ET DE COMMERCE
ՌՈՒՍԱԿԱՆ ՇՈՓԵՆԱՒԱՅԻՆ
ԵՒ ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
Շաբթուան երթեւեկութիւնք
Բշ. 8,20 Օտէսայի սուրհանդակ, ժամ 2ին յետ միջօրէի։
Դշ. 9,21 Ալեքսանդրիոյ ուղղակի սուրհանդակը ժամ 2ին յետ միջօրէի, Պիրէոնի ճամբով
Դշ. 10,22 Սուրհանդակ դէպի Փոր-Սայիտ նաւահանգիստները մինչեւ Պաֆում, առաւօտեան ժամը 11ին։
Դշ. 10,22 Մեկնատարքի սուրհանդակ, առաւօտեան ժամ 10ին։
Եշ. 11,23 Օտէսայի սուրհանդակ, ժամը 2ին յետ միջօրէի։
Ուր. 12,24 Աղեքսանդրիոյ Սորհանդակ, հանդիպելով Սուրիոյ նաւահանգիստները երկու շաբաթը անգամ մը ժամը 4ին։
ԱԶԴ.— Ցունի. 9,21, երեքշաբթի օրը Կ. Պոլսէն դէպի Սուրիոյ նաւահանգիստները մեկնող գուերը Զմիւռնիոյ մէջ պիտի հանդիպին Թրիոլի, Պէրուտ, Եաֆա եւ Բոր-Սայիտ գացող շոգենաւին 263

Արտօնատէր Ս. ՏԱՄԱՏԵԱՆ
ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԱՐԵՒԵԼՔ ԼՐԱԳՐՈՅ